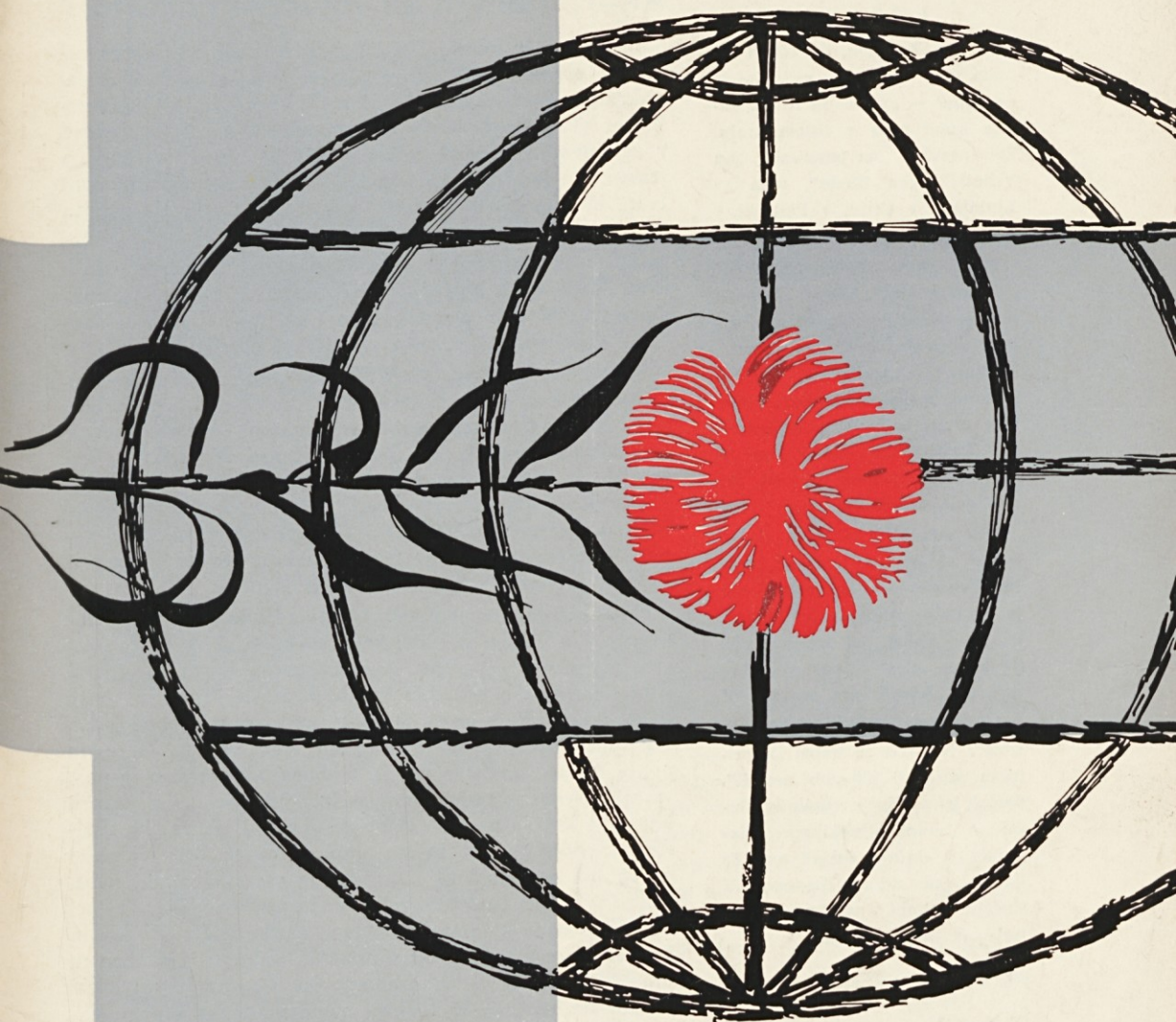




Naša lúč

4+1964

Da bomo vedeli, kako je prav . . .

Pri krajih slišim, da včasih rečemo „v“, včasih pa „na“. Kaj je pravilno? — Pravila za to ni, odloča samo raba v tistem kraju. Zato pravimo „na Jesenicah“, „na Vrhniki“, „na Bledu“, toda „v Ljubljani, v Celju, v Postojni, v Ribnici“.

Kaj je prav: „To mi ugaja“ ali „To mi je všeč“. Oboje! „Dopade mi“ je manj lepo povedano, čeprav se mnogokrat tako govori.

— Kaj pa: „Spričevalo“ in „izpričevalo“? Oboje je dobro, kakor vam zveni lepše, tako rabite! — In „Zaradi“ ter „radi“? Prav je le „zaradi“, „zaradi bolezni, zaradi dela, zaradi šole“ . . .

„Jaz sem bila bolána“ . . . „Ponekod res rečejo „bolana“, toda pravilno slovenski je: „bólna“. On je — bolán oziroma bólen, ona pa je — bólna. Saj rečemo tudi, da je on „glasán“, ona pa „glásna“, on „žejen“, ona pa „žejna“.

Ali je prav reči: „v slučaju nesreče“? Ne, reči je treba: „v primeru nesreče“ ali „ob nesreči“. Slučaj je naključje (zanimiv slučaj = zanimivo naključje). Namesto „v slučaju dežja“ reci: če bo dež, ob dežju. Namesto „V slučaju potrebe“ pravimo: če bo treba, če bi bilo treba.

April

12. 4. 1869 se je rodil v Ljubljani eden najodličnejših modernih slovenskih slikarjev, Richard Jakopič.

11. 4. 1744 se je rodil v Kamniku cerkveni pesnik in pisatelj Jurij Japelj. Pripravil je Slovincem lepo izdajo sv. pisma. Umrli je leta 1807 v Celovcu.

Knežji kamen ali vojvodski prestol?

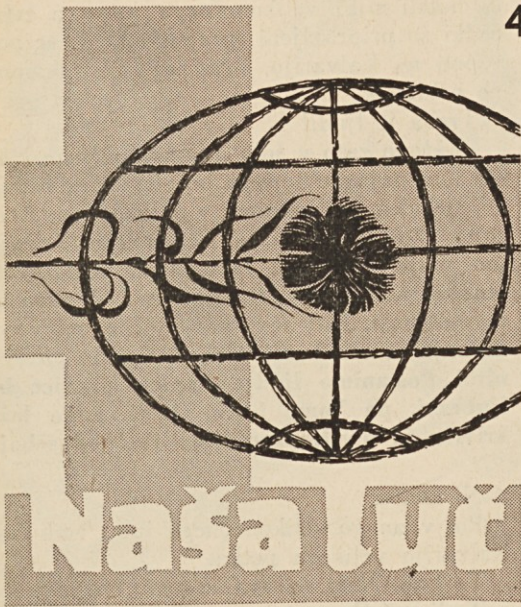
18. marca je minilo 550 let, odkar je bil na Gosposvet-skem polju zadnjikrat slovesno ustoličen karantanski knez. Takrat so slovenski predniki izročili knežjo oblast habsburškemu vladarju Ernestu Železnemu. Ta edinstveni obred v zgodovini evropskih narodov se je vršil v slovenskem jeziku. To izrečno poudarja na primer cistercijski opat Ivan, ki je v svoji kroniki popisal ustoličenje Majnharda Tirolskega 1. septembra 1286.

Kakor je razvidno iz vseh številnih virov, ki omenjajo ustoličenje, so ta običaj prinesli Slovenci še iz svoje stare domovine. V dobi pokristjanjenja je dobil krščanski značaj. Pri germanskih sosedih podobnega obreda ni.

Precej nam je poznan vojvodski prestol, ki je še danes na Gosposvet-skem polju ob cesti, ki vodi iz Celovca proti Dunaju. Mnogo Slovencev pa ne ve, da so na ta prestol sedali novoizbrani vojvode šele po ustoličenju. Najvažnejši del ustoličenja se je vršil ob robu Gosposvetškega polja pod vasico Krnski grad na vzhodni strani cerkvice sv. Petra. Tam je stal pod milim nebom na lepi planoti značilen kamen, kateremu se vidi, da je del rimskega stebra. Ta kamen so naši predniki imenovali »knežji kamen«.

Ob tem kamnu se je zbrala množica ljudstva na dan ustoličenja. Na kamen je sedel kmet svobodnjak, ki je to pravico podedoval od očeta. Novoizbranega kneza so oblekli v kmečko obleko, mu dali v roke brezasto kravo in konja enake barve. Nato so ga privedli pred kmeta-svobodnjaka. Ta je izpraševal ljudstvo, če je novi knez vreden, da se mu preda oblast. Ljudstvo mu je v zboru odgovarjalo in pelo vmes slovesne obredne pesmi. Nato je kmet vstal, udaril kneza po licu in ga tako slovesno opomnil, da naj bo ljudstvu pravičen sodnik, in mu prepustil sedež. Knez je sedel na prestol in zamahnil z mečem na vse štiri strani neba. Kneza je potem ljudstvo vodilo v Gospo Sveto, kjer je imel škof ali njegov namestnik slovesno službo božjo. Po kosilu je odšel knez k vojvodskemu prestolu, sedel nanj in obrnjen proti Gospé Sveti delil razne pravice. Čeprav je vojvodski prestol zanimiv, je še večjega pomena za nas »knežji kamen«. Do preteklega stoletja ga je varoval tamkajšnji kmet, potem pa so ga spravili v veliki dvorani deželnega dvorca v Celovcu. Danes je postavljen v veži deželnega muzeja.

Čim bolj so postajali vladarji samosvoji in čim manj so se ozirali na preprostega človeka, tem bolj je izgubljalo veljavo tudi ustoličenje karantanskih knezov. Cesar Maksimilijan si je zelo želel, da bi bil ustoličen, a je zaradi razmer poslal na Koroško le zastopnika. Leta 1597 je zadnjič delil knez pri vojvodskem prestolu razne pravice. Karel VI. je sprejel poklon deželnih stanov že kar v Celovcu. Je pa ob tej priliki vseeno obdaril kmeta-svobodnjaka. Ta kmet »ko-sez« je izumrl leta 1823.



„Vstanite – pojdemo!“

Mogočno odmevajo velikonočni napevi,
napevi zmagozslavja.

Gospod je vstal, vstal zmagozslavno.

Gospod je zmagal.

Premagal je smrt, laž, krivico in sovra-
štvo.

Premagal!

Med njegovimi verniki vlada nepopisno
veselje.

Gospod stoji pred nami v sijaju največje-
ga zmagozslavca vseh časov.

Častno je dovršil svoje poslanstvo.

A ni zmage brez boja in ne boja brez žr-
tev in trpljenja.

V sijaj velikonočnega jutra pada senca
križa.

Gospodova pot v velikonočno zmagozslavje
pelje čez Kalvarijo trpljenja.

Ni velikonočne nedelje brez velikega
petka.

To velja tudi za nas.

+

Kristjani smo, učenci Junaka velikonoč-
nega jutra. Na njegov nauk smo oprli svoje
življenje. Zato ne tavamo v temi. Vemo, kam
gremo. Pred seboj imamo vzvišen cilj. Bog
nas ni ustvaril za trpljenje in smrt, marveč
za veselje in življenje. Naš cilj je veličast-
no velikonočno jutro, ki ne pozna večera.

V to jutro sreče in življenja nas pelje
Kristus.

Toda naša pot vodi čez Kalvarijo.

Glede tega je Kristus popolnoma jassen.
Takole uči: »Če hoče kdo priti za menoj,
naj se odpove sebi samemu in vzame svoj
križ ter hodi za menoj« (Mt 16, 24).

Tu ni izjem.

Kristusova vera namreč ni samo neki okra-
sek enolične vsakdanjosti, neko medlo čustvo
brez vsakega vpliva na življenje.

Kristusova vera tudi ni praznična obleka,
ki jo človek obleče le ob nedeljah in za slo-
vesnejše priložnosti.

Taka vera bi ne imela nobenega smisla.

Kristusova vera je nekaj zelo stvarnega.
Globoko sega v naše življenje ter mu daje
poseben pečat, smisel in vsebino. **Naša vera
je ostro dleto v rokah božjega kiparja, ki
hoče iz nas že na tem svetu izklesati umet-
nino, mojstrovino v luči evangelija.**

To pa ni majhna stvar. To od naše strani
zahteva trajnih naporov, neprestanega bru-
šenja in popravljanja. Ljudje imamo nam-
reč v sebi teženja, ki nas stalno pritiskajo
k tlom ter ovirajo naš pogled in polet kvišku.
Že sv. Pavel je zaradi teh nadlog tožil: »Ne
delam namreč dobrega, kar hočem, ampak
hudo delam, česar nečem« (Rimlj 7, 19).

Alko hočemo biti zvesti evangeliju, alko hočemo hoditi za Kristusom, ki nas vodi v slavo in srečo velikonočnega jutra, moramo znati plavati proti toku, moramo se brzdati, moramo imeti smisel za žrtve.

Kristus je premagal smrt, laž, krivico in sovraštvo. Mi pa moramo v sebi obvladovati sile, ki nas oddaljujejo od evangelijskih idealov. To delo nas bo spremljalo vse do smrti.

Ni zmage velikonočne nedelje brez Kalvarije velikega petka.

+

Ko so odmevi zvonov krščanskemu svetu slovesno oznanjali Kristusovo vstajenje, so to veselo vest z mešanimi občutki poslušali narodi, ki so še vedno priklenjeni na Kalvarijo velikega petka.

Za slovenski narod ta Kalvarija traja že dolgih 23 let.

Ali smemo upati, da bo tudi iz slovenskega velikega petka zasijala velikonočna zarja z veselo novico o narodovem vstajenju ter zmagi resnice, pravice in ljubezni?

Bodimo o tem globoko prepričani!

Tudi naš narod bo vstal v novo življenje.

Toda to ne bo prišlo samo po sebi.

Narod se mora dvigniti s svojimi lastnimi silami, opirajoč se na božjo pomoč.

Narod sestavljajo posamezniki in družine. Sile naroda so torej sile posameznikov in družin. In tu je jedro vsega vprašanja. **Od nas posameznikov in družin zavisi usoda našega naroda.** Mi moramo svoj narod peljati iz suženjstva v svobodo in novo pomlad.

+

Kako naj bi to dosegli?

Gotovo ne s tem, da bi samo tarnali, a roke lepo križem držali. **Rešitev naroda je ogromna zadeva, ki zahteva SODELOVANJE vseh zdravih sil.** Zato naj bi vsi ljudje dobre volje postavili celega človeka na svoje mesto. Treba je razgibati vse duhovne in moralne sile naroda. Že pred meseci smo naglasili, da naša stvar potrebuje ljudi, — **ljudi, značaje, svobodnjakov.** Potrebujemo ljudi, ki razumejo svoj čas in njegove potrebe; ljudi, ki točno vidijo, kaj se v našem narodu dogaja; ljudi, ki vedo, kaj hočejo; ljudi, ki so pripravljeni na žrtve. A teh je tako malo. Premnogi mislijo samo nase ali sploh nič ne mislijo in živijo tja v dan. Vsi

bi hoteli sijaj velikonočnega jutra, a tako redki so pripravljeni sprejeti križ in se povzpeti na Kalvarijo. Brez tega pa nikamor ne pridemo.

Treba je ljudi!

Pojdimo zato v šolo najpopolnejšega človeka in najuspešnejšega bojevnika za resnico, pravico in ljubezen, v šolo Jezusa Kristusa. Postanimo ljudje evangelija. **Križajmo svojo sebičnost, lakomnost, nemarnost, lenobo, nestalnost, strahopetnost, dvoličnost in mesenost. Naj se v nas vžge ogenj navdušenja za vse, kar je dobro, lepo in plemenito! Postanimo ljudje resnice, pravice in ljubezni, pa bomo hitro videli, kako laž, krivica in nasilje zgubljajo tla pod seboj.**

+

Ni izbire!

Pot v zmago velikonočnega jutra vodi čez Kalvarijo velikega petka.

To boli. Naša narava se temu upira.

Tudi naš Gospod je trepetal, ko je na veliki četrtelk zvečer na Oljski gori v duhu gledal svoje trpljenje. Iz njegovega srca se je tedaj iztrgala pretresljiva tožba: »Moja duša je žalostna do smrti!« (Mk 14, 34). Ali Gospod je ostal zvest svojemu poslanstvu. Že nekaj hipov pozneje je dremotnim učencem odločno zaklical: »Vstanite, pojdimo!« (Mk 14, 42).

In je šel, — šel vidano in pogumno skozi trpljenje in smrt velikega petka — v zmagoslavje velikonočnega jutra.

Tudi mi, bratje in sestre, želimo, da bi nad nami zasijala krasna velikonočna zarja, oznanjevalka zmage življenja, pravice, resnice in ljubezni. Premagajmo zato tudi mi strah pred Kalvarijo in zvesto prisluhnimo Gospodovemu klicu v usodni uri: »**VSTANITE, POJDIMO!**«

V-ko.

Švedska pisateljica

Selma Lagerlöf pravi v legendi v Antikristu, da je njegova zunanja prikazen prav taka kakor Kristusova, le na kroni ima zapisano: »Moje kraljestvo je od tega sveta.« Antikrist je v zadnjih sto letih s časopisjem, knjigami, z zastrupljanjem javnega mnenja, s politiko in drugimi sredstvi oznanil osnovno, glavno dogmo svojega evangelija: »Iščite najprej zemeljskega kraljestva!«



Na velikonočni ponedeljek slišimo evangelij, ki opisuje, da se je vstali Zveličar pridružil na poti v Emavs dvema učencema in ga nista spoznala. „Ostani z nama, zakaj proti večeru gre!” sta ga v Emavsu povabila v hišo. Ko je pa sedel z njima k mizi, je vzel kruh in ga blagoslovil. Tedaj sta ga spoznala.

„Verujem - v Jezusa Kristusa . . .

Sina božjega, edinega Gospoda našega, ki je bil spočet od Svetega Duha, rojen iz Marije Device . . .«

Kdor ljubi, je neutrudljiv in iznajdljiv v iskanju potov in načinov, kako bi svojo ljubezen in srečo izkazal njim, katere ljubi. Tudi Bog, naš Stvarnik in Oče, postopa enako. Človek je ustvaril za večno srečo v nebesih; dal mu je dušo in telo, da bi po človekovi svobodni odločitvi tudi vse vidno stvarstvo doseglo poveličanje v slavi božji. Bog je dokazal svojo ljubezen do človeka z mnogimi darovi, zlasti s posvečujočo milostjo. **A človek je zlorabil svobodo.**

Zapeljan od hudobnega duha je človek odklonil vabilo božje ljubezni k večni sreči v Bogu. Ta greh je zmalčil prvotni božji načrt o poveličanju človeka in sveta; ni pa preprečil, da Bog ne bi dosegel svojega na-

mena po drugi poti. **Saj Bog je ljubezen sama** in sicer vsemogočna ljubezen.

+

Ko je Adam grešil, Bog ni preklical besede, s katero je napovedal kazen za greh. Človek je izgubil milost, zapadel je smrti, trpljenju in poželenju: **Z grehom si je človek sam zaprl pot k večni sreči;** on sam in zaradi njega in po njem je tudi svet padel pod oblast hudega duha. Za dosego končnega cilja, za večno poveličanje v nebesih, je bila potrebna osvoboditev izpod te oblasti — **odrešenje od greha in smrti.** Bog je že Adamu napovedal, da bo poslal Odrješnika, ki bo človeštvo zopet spravil z Bogom in mu tako odprl pot do zapravljenе sreče.

Vera v odrešenje je živela v srcih vseh narodov, a na poseben način jo je Bog sam ohranjal in poživiljal v izraelskem narodu, ki ga je Bog izbral, da iz njega izide obljubljeni Odrješnik. Po prerokih je Bog v teku stoletij postopoma razodeval, da bo ta Odrješnik sam Sin božji. Preko prepada, ki

zija med stvarjo in Stvarnikom, ter preko brezna, ki loči grešnika od nebeškega Očeta, je božja ljubezen zgradila čudovit most. Le Ljubezen je kaj takega zmožna! Ker človek ni mogel sam do Boga, da bi opral krivdo greha, je **božji Sin postal človek**, da bi kot Bog in človek vrnil Bogu čast, zadostil za greha sveta ter odprl vsakemu človeku vrata v hišo nebeškega Očeta.

+

Bog je svet tako ljubil, da je poslal svojega edinorojenega Sina na svet, da bi po njem vsi ljudje postali njegovi otroci. Učlovečenje božjega Sina je **delo božje očetovske ljubezni do ljudi in sveta**: »Glejte, kako veliko ljubezen nam je izkazal Oče, da se imenujemo in smo otroci božji«, je zapisal Jezusov učenec, apostol Janez (1 Jan 3, 1). »Ko je prišla polnost časov, je Bog poslal svojega Sina, rojenega iz žene, da bi mi postali otroci božji« (Gal 4, 4), razlaga apostol Pavel.

Poročilo o učlovečenju in rojstvu božjega Sina je brez dvoma eno najlepših in najpri-srčnejših, kar jih najdemo v sv. pismu.

Od Boga poslani angel je naznanil Mariji iz Nazareta, da je izbrana, da postane mati božjemu Sinu. Marija je v to privolila. To je pa prelep zgled prave vere in ljubezni do Boga: kdor posluša božja vabila in jim sledi, kliče nase in na soljudi obilico božjih milosti.

Bog je Marijo na poseben način pripravil na poslanstvo, ki jo je čakalo. Ona edina od vseh ljudi je bila že takoj v začetku obvarovana izvirnega in v življenju vsakega osebnega greha, prav tako ni poznala nerednega poželenja; vse to so bili posebni božji darovi in angel jo je zaradi tega upravičeno nagovoril: »Zdrava, milosti polna...!«

Bog je hotel, da Marija sprejme poslanstvo božje matere po svobodni odločitvi. Marija sicer ne doume skrivnosti, katero ji naznanja nadangel Gabrijel, a vendar božje vabilo sprejme: »Glej, dekla sem Gospodova...!« V trenutku tega ponižnega pristanka je bila ona povzdignjena nad vse ljudi, svet pa je dobil Odrešenika. Izpolnilo se je namreč to, kar je napovedal angel: »Sv. Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo

obsenčila... Glej, spočela boš in rodila Sina, ki mu daj ime Jezus...« Na poseben način, brez sodelovanja človeškega očeta, je Marija v moči Sv. Duha spočela Jezusa — božjega Sina. Novorojeno Dete, ki ga je Marija rodila v Betlehemu, je tako pravi Bog in pravi človek. Med velikimi odlikami, s katerimi je Bog obdaril Mater svojega Sina, je tudi ta, da ona edina od vseh žena združuje v sebi dvojno čast: čast devištva in čast materinstva. Marija je deviška Mati Jezusa Kristusa, božjega Sina in našega Odrešenika.

+

Ob razmišljanju teh resnic naše vere nas prevzema sveto spoštovanje pred dvojno skrivnostjo. Na eni strani je božja ljubezen, ki ni prepustila človeka žalostni usodi pogube, v katero vodi greh. Bog je Oče, ki ljubi svoje otroke, četudi ga ti kdaj razžalijo. »Bog noče smrti grešnika, ampak da se spreobrne in živi«, piše v sv. pismu. Ta **odrešujoča in odpustčajoča ljubezen ne pozna mej**. Dokaz za to je prav učlovečenje božjega Sina.

Na drugi strani pa se v teh resnicah razodeva **velika vrednost in odlika človeka**. Vkljub grehom, s katerimi ga ljudje žalijo, jim je Bog pripravljen odpustiti in vrniti izgubljeno milost. Božji Sin sam je prevzel našo človeško naravo, postal je v vsem nam enak, razen v grehu. Torej mora biti v človeku res nekaj velikega! Človek je namreč ustvarjen po podobi božji in je poklican, da postane za večno otrok božji. O človek, spoznaj svojo odliko!

fp

Pozdrav delavcem

Ko je papež Pavel VI. obiskal Nazaret, je poslal pozdrav vsem delavcem sveta: »Nazaret nas uči o delu, da delo ne more biti samo sebi namen. Delo postaja svobodno in pomembno šele, če ga poleg njegove gospodarske vrednosti naredi smiselnega še druge, višje vrednote. Od tu pošiljam pozdrav vsem delavcem sveta z željo, da bi jim tako približal njihovega največjega tovariša, božanskega brata, preroka in pobornika vseh delavskih pravic, Kristusa Gospoda!«

Velikonočni spomini

Že kot malček sem zaverovano gledal v migetajoče lučke v raznobarnih steklenih čašah ter na mavrične odseve, ki so obojevali telo Gospodovo, ki je ležalo v Božjem grobu.

Leta so prihajala in s tem tudi globlje spoznanje skrivnosti križanja in vstajenja Kristusovega. Ko sem kot vojak stal na straži ob Božjem grobu, sem občutil v sebi, kot da ne pripadam več temu svetu, ampak nekemu drugemu.

Služba me je privedla v Južno Srbijo. Tam ni bilo naših cerkva in s sošolcem Savom sem odšel na veliki petek v pravoslavno cerkev. Po kolenih sem tam sledil sošolcu do Božjega groba. Tam je ležala »plaštenica«, na svilen prt naslikana podoba Križanega. »Na petih mestih poljubi plaštenico in vrzi denar v srebrno žaro!« je zašepetal Savo. Napravil sem tako in odšel za njim iz cerkve.

Nato me je povabil v kavarno. Branil sem se, ker je bil veliki petek. »Saj ni to tvoj veliki petek!« je dejal in me povlekel za seboj. V kavarni je nama naročil vino. Oo sosadni

mizi je srkal kavo znanec Mića. Ni bilo dolgo, ko je pristopil k Savu in ga zaprosil za denar. Sava je vstal in mu nekaj zašepetal. »Seveda!« je odgovoril Mića. »Zakaj ne bi še jaz?«

Mića je odšel in se šele čez nekaj časa vrnil. Naročil si je vina in ga plačal. Pri sosadni mizi se je zasmejala skupina muslimanov. »Ali je bil bogat lov pri Božjem grobu, Mića?« ga je podražil nekdo od njih.

Mića je zaklel in s sabljo udaril muslimana po glavi. Muslimanovi tovariši so skočili na noge in eden od njih je vrgel steklenico vina vame. K sreči sem nastavljal roko, da sem odbil steklenico. Od vina pa sem bil vseeno ves rdeč. Par ženskih rok me je zgrabilo in odvedlo ven. V kavarni pa je nastal pretep med kristjani in muslimani.

Ko so me obrisali in sem videl, da nisem ranjen, me je prešinila strašna misel: »Za denar iz Božjega groba piješ na sam veliki petek!« Izdaval sem par besed zahvale dekletu in šinil proti domu, osramočen nad grehom, ki sem ga nehote storil.

Ap, Anglija

Pravica do življenja in ljubezni

V zadnjih štirih ali petih letih se je pojavilo na evropskem trgu pomirjevalno in uspalno sredstvo talidomid. Zaradi navideznih čudovitih učinkov se je hitro razširilo prodajanje tega sredstva po Evropi, zlasti po Zapadni Nemčiji in Angliji. To čudovito zdravilo je krivo, da je bilo samo v Zapadni Nemčiji rojenih nad 6000 pohabljenih otrok, od katerih jih je polovico umrlo kmalu po rojstvu. V Nemčiji in Angliji, kjer je bil talidomid v prosti prodaji, je število pohabljenih novorojenčkov zelo visoko. V Kanadi se je dobil samo na predpis zdravnika, zato tragičnih primerov ni bilo toliko.

Kdo je kriv?

Ko se je svet streznil in se zavedel tragedije, ki je nastala zaradi neprevidnega uporabljanja novega zdravila, so se začeli

ljudje spraševati, kako je moglo do tega priti. Kdo je bil vsega kriv? Ali farmacevtske družbe, ki so vrgle zdravilo na trg, ne da bi preskusile poleg koristnih tudi vseh škodljivih učinkov? Ali zdravniki, ki so verjeli reklamam, ne da bi se prepričali, koliko je resnice v njih? Ali ljudje na splošno, ki planejo po vsakem novem zdravilu?

Vsak od teh je delno kriv.

Lekarniške družbe iščejo novih zdravil, da bi zadovoljile povpraševanje in povečale svoje dohodke. Raziskava novih sredstev je zamudna in draga, zato se pojavi skušnjava, da vržejo na trg sredstvo, ki še ni dokončno raziskovano. Poudarijo dobre lastnosti, dostikrat zmanjšajo ali pa zalmoče škodljive učinke.

Zdravniki, katerim reklame pošiljajo, so preobremenjeni z delom, da bi mogli stalno

slediti napredku v farmaceutiki in ugotoviti resničnost navedenih dejstev. Zato marsikdaj v upanju, da dobri učinki odtehtajo slabe in v želji, da zadovolje svoje bolnike, predpišejo učinkovita nova zdravila. Težnja po čim večji specializaciji prinaša poleg dobrega s seboj tudi nevarnost, da zdravnik ne jemlje človeka kot celoto. Zdravilo, ki naj pozdravi ene vrste bolezni, ni nujno dobro za celoten človekov sistem.

Silni napredek zdravniške vede zadnjih desetletij je potegnil ljudi za seboj, da brez-pogojno zaupajo v čudežna zdravila. Žive v prepričanju, da je zdravilo za vsako vrsto bolezni. Hočejo se izogniti vsakemu trpljenju, vsaki neprijetnosti, tudi takim, ki so v nujni zvezi z naravnim potekom človeškega telesnega razvoja. Tako je prišlo do tolikega števila pohabljenih novorojenčkov. Ko je bilo za marsikoga že prepozno, so zdravniki ugotovili, da ima nov talidomid tragične učinke na razvoj nerojenega otroka zlasti v prvih treh mesecih, ko se oblikujejo vsi deli telesa.

Ob primeru gospe Finkbine

Kako naj se pa podobni pojavi v bodočnosti preprečijo? Najnaravnejši odgovor je seveda — strožja kontrola nad vsemi zdravilnimi sredstvi, zlasti pa še nad novimi nepreizkušenimi zdravili.

Največ je bilo pisanja in govorjenja o Mrs. Finkbine, ki je iskala v svoji domači državi Kaliforniji dovoljenje za splav, ker je jemala talidomid v prvih mesecih nosečnosti. Oblasti so ji prošnjo odbile, ker je po zakonu splav prepovedan. Časopisi in javno mnenje so na splošno zagovarjali namero ge. Finkbine in so zahtevali spremembo oziroma odpravo tega »nečloveškega« zakona. Mrs. Finkbine je končno šla na Švedsko, kjer so zakoni bolj popustljivi in švedski zdravniki so izvršili operacijo.

Ob vsej tej tragediji in iskanju krivde je bilo krščanstvo zapadnega sveta postavljeno na preizkušnjo. Rezultati so bili zelo žalostni. Pokazalo se je, da mnogo ljudi podleže propagandi brutalnega materializma, ki se ne boji javno zagovarjati umora nerojenih, če obstaja možnost, da bodo na kakršenkoli način v breme človeški družbi. Človekovo

življenje jim ni več sveto in nedotakljivo in podobno kot nacisti si jemljejo pravico odločanja, kdo je vreden življenja in kdo ne.

Krščanstvu pa je človek bitje z dušo in telesom, ki čima, zdrav ali pohabljen, pravico do življenja in vseh življenjskih dobrin in ki je namenjen k svojemu končnemu cilju v večnost.

Krščanska ljubezen je prišla na pomoč tudi tem nesrečnim otrokom, od katerih so mnogi brez rok in nog in zavrženi od lastnih staršev. Našli so se ljudje, ki so v danem položaju poiskali najboljšo pot in pomagali svojemu bližnjemu v stiski. Najlepši primer je nemški zdravnik dr. Hauberg, ki je v Hannoveru organiziral posebni oddelek za otroke, pohabljene po talidomidu. Pri svojem delu ima take uspehe, da tudi drugod začenjajo ustanavljati podobne oddelke. Dr. Hauberg s terapijo pohabljenih otrok pripravlja za čim bolj normalno življenje z vajo v uporabljanju umetnih udov, ki jih pritrdi na okrnjene izrastke. Ker so ti pohabljenčki nadpovprečno inteligentni, dr. Hauberg in njegovi sodelavci menijo, da se jim je narava na ta način oddolžila za krivico, ki jim je bila storjena. Poleg otrok dobe na teh oddelkih pomoč tudi starši, ko se uče ravnanja z otroki in si v medsebojnih pogovorih manjšajo psihološke posledice občutka strahu in krivde.

Krščansko pojmovanje vrednosti otroka se izraža v naslednjem pismu, ki sta ga dva ameriška zakonca poslala gospe Finkbine.

»Draga gospe Finkbine:

Z možem sva brala o Vaši nosečnosti in o možnosti, da bo otrok rojen brez nog ali rok.

Razumem Vašo skrb in bojazen, ker sem sama v začetnih mesecih ene svojih nosečnosti dobila bolezen, ki naj bi povzročila abnormalen razvoj otroka. Na srečo je naš fantek v vseh ozirih normalen, in koliko veselja imamo z njim.

Zdravniki svetujejo, naj se v primeru, kot je bil moj, nosečnost prekine. Kakšna škoda bi bila, če bi poslušala njihov nasvet!

Bralla sva, da so tudi Vam svetovali, da ubijete tega nerojenega otroka, ker bi utegnil biti pohabljen. Z možem sva se o tem



Pomlad prihaja na slovensko zemljo

pogovarjala in sva se odločila, da Vam piševa.

Osem otrok imava in dozdeva se, da sva skoraj dolžna prevzeti enega, ki bi bil pohabljen. Če bo Vaš otrok rojen pohabljen, bova zelo srečna, če ga bova smela vzeti in vzgojiti kot svojega.

Deset nas bo imel, da ga bomo imeli radi. Starejšim otrokom sem položaj razložila in jih vprašala, če bi bili pripravljeni odpovedati se marsičemu z namenom, da bi otrok mogel živeti in uživati ljubezen in skrb, ki mu je potrebna. Vsi so se strinjali.

Vprašala sem jih, če bi malega imeli manj radi, če ne bi imel rok ali nog, in njihovi začudení pogledi so mi povedali, da v tem ne vidijo nobene razlike.

Ko sem nocoj odela najmlajšo, se je izpod odejice videla le njena glavica. Otrok brez rok in nog se še vedno lahko smeje in govori in uči — in ljubi in moli...«

H. G. v »Slovenski poti«

Molitvena zveza

Iz ljubezni do svoje domovine smo združeni v molitvi zanjo. Molitvena zveza hoče duhovno in stvarno rešitev našega naroda. Zato darujemo svoje vsakdanje delo, molitve, žrtve in trpljenje v spravo za grehe s prošnjo, naj Bog čuva in blagoslavlja naš narod.

V ta namen so tudi prve sobote v mesecu ali prvi petki. O vsem je bilo že dosti zapisanega. Sami smo doma doživeli tudi take dneve. Kako je z nami v tujini? Nekateri so še, ki redno opravljajo oboje in zlasti prve sobote, darovane Srcu Marijiniemu. In rožni venec, ali ga ne bi mogli darovati za skupnost? Brez skrbi bodimo: če bomo za druge molili, tudi na nas ne bo Bog pozabil.

V aprilu bomo kot v mesečni namen molili, da bi vsi, ki so v zmoti spoznali ter se vrnili spet k Bogu.

Ako želite kaj več vedeti o Molitveni zvezi ali pristopiti k njej, se obrnite na: Izs. pisarno, 62. Offley Road, London S. W. 9., Anglija.

Naša mala enciklopedija

GALILEJA — je pokrajina v severnem delu Palestine, danes v državi Izrael. V njej je preživel Jezus svoje detinstvo, mladost in velik del svojega življenja. Galileja je plodna zemlja in ljudje so delavni. Na severovzhodu te dežele je Galilejsko morje oz. Genezareško (tudi Tiberijsko) jezero. Galilejski ribiči so bili Jezusovi prvi učenci. V evangeliju so omenjena mnoga galilejska mesta, tako na primer Nazaret (kjer je živel sveta Družina), Kafarnaum, Kana, Naim, Korozain, Tiberija in dr.

ORTODOKSIJA — pomeni isto kot „pravoslavlje“. Beseda prihaja iz grških besed „ortho-doksa“ pravo mišljenje. Prvotno pomeni to pravovernost, pravi nauk; pozneje pa ta beseda pomeni tudi pravoslavlje, to se pravi tisto vzhodno krščanstvo, ki sicer priznava nauke prvih sedmih vesoljnih cerkvenih zborov, pa se je pozneje ločilo od Rima.

KARITAS — usmiljena ljubezen, krščanska ljubezen do bližnjega. Krščanstvo se je že od početka odlikovalo po tej kreposti in v Cerkvi so se ustanovile mnoge ustanove v pomoč bližnjemu. Bili so časi, ko se država ni brigala za pomoč posameznikom. Za to je skrbela Cerkev s svojimi redovi, bolnišnicami, ustanovami za pomoči potrebne. Danes se imenujejo „Karitas“ tudi katoliške dobrotelne organizacije v posameznih državah.

Zakaj so nekatere zanimive in privlačne, druge pa dolgočasne?

Zvonovi drugače zvonijo o božiču in na Veliko nedeljo. Drugače zopet ob pogrebu. In vendar so isti zvonovi in morda prav tako zvonijo kakor druge dni. Vedeti moramo, da jih mi slišimo drugače, ker je naše razpoloženje drugačno. Isto je s pridigo.

Duhovnik se lahko zaveda, da se v mlinu dvakrat ali trikrat isto pove, v cerkvi pa samo enkrat. Du-

hovnik se lahko potruzi, da ne jeclja, se dobro pravi, da ne bo stokal, da ne bo delal mučnih dolgih odmorov med posameznimi stavki, da bo hitro, gladko in dovolj glasno govoril, tako, da ga tudi naglušni prav dobro razumejo. Duhovnik ve, da rad poslušas to, kar si doživel in kar doživljaš, on ve, da ne sme biti abstrakten, to je suhoparen ampak da mora navezati nauke na zgodbee, prilike in primere iz vsakdanjega življenja.

Duhovnik lahko vse to ve in na vse to pazi: če v tvojem srcu in v tvoji duši ni pravega razpoloženja, če pridige že načelno odklanjaš, potem je ves trud dušnega pastirja zastonj.

Zanimivost in privlačnost pridige torej ni odvisna samo od govornika, ampak v veliki meri tudi od tebe, dragi vernik.

Kaj nas uči spomlad?

Spomladi vse se veseli, spomlad nas pa tudi marsikaj uči. Zrno zakoplješ v zemljo pa ti iz nje ga vzklije lepa roža, dobra solata in drugo. Vsi učenjaki in umetniki sveta ne znajo narediti zrna, ki bi vzklilo, ki bi imelo življenje v sebi. Moralo je zrasti. In od kod je neki prišlo prvo zrnje?

Kaj jaz vem! Menda je bilo zmeraj tako, da je zrastle, pravijo neverni. — „Ne boš kaše pihal, Lovre! Ako je iz Ljubljane do Trsta sto kilometrov, je tudi iz Trsta v Ljubljano sto kilometrov. Če je pot nazaj do prvega zrna večna, bi bila tudi pot do zrna, ki ga imamo v rokah večna. Ali veš kaj se to pravi z drugimi besedami? To bi pomenilo, da današnjega zrnja ne bi nikjer bilo. Ker pa je, je moralo, kakor današnje, tako tudi prvo seme od nekoč priti. Le majaj z glavo kolikor hočeš, Boga ne boš utajil!“

In še tega ne pozabi, da ne boš žel pšenice, če seješ koruzo. Ako se bomo znali od spomladi naučiti teh in podobnih resnic, je bomo lahko še bolj veseli in želi bomo nekoč večno pomlad.

U kapeli

Tja k podobi sveti
v mračni je kapeli
nesla svečo belo
v roki trudni, veli.

Skrbno in počasi
jo je tam prižgala.
Roki je sklenila.
Luč je zasijala.

V jasni je lepoti
slika zažarela.
Luč je tudi roke
sklenjene objela.

Dolgo dolgo ona
tiho tam je stala.
Srce je prosilo,
usta so molčala.

Sveča je zgorela —
ona se vrnila.
A v očesu njenem —
tam je luč še bila.

R., Francija

Pot v življenje

Rad bi živel, rad bi vsak dan živel. Kako čudno to zveni, a vendar je le res, Živeti — to zmoremo tako redkokdaj. Skozi tedne in mesece, včasih tudi skozi leta, stopamo za svojim lastnim pogrebom. Nihče izmed nas se ne razjoče in nihče ne odene v črnino. Topo in brezbrizno stopamo k jami, da pač zagrebemo svoje življenje.

Rad bi bil otrok, pa čeprav sem že velik. Rad bi okusil zopet srečo tistih sončnih dni, ko sem bosopet gazil rosno travo svojega otroštva. Jok in smeh, vse v eni sapi! O, kako daleč so že tisti dnevi, ko sem to še zmogel. In danes? Rad bi se znal vsaj še razjokati. Bi bil srečen? Da — bil bi srečen, bil bi zopet veliki človeški otrok. A zmorem to težko sam od sebe. Samo želim si in milost je kakor binkoštna rosa, trepetajoča v zvoku zvonov, ki kličejo k prazniku. Da, — takrat je praznik, je vstajenje, je življenje.

Pred mnogimi meseci sem bil zadnjikrat tako srečen. Daleč sem šel iskat čustva te radosti. Prosil sem zanjo in se bal, da mi je ne bo dano okusiti. A vendar je zdrknil z Njegovih rok tudi zame košček milosti.

Bil je večer v Rimu. Edinstven večer v vsem mojem življenju. V koloseju so se zbraли narodi vseh vrst. Goreče sveče v rokah so trepetale, luči na nebu pa so bile tistokrat tako zelo blizu. Arena je zaživela in molitev neštetihih se je pretkala z nočjo. Čutil sem, kako mi je po licu zdrknilo nekaj toplega. Moj Bog — tako redkokdaj se v življenju to zgodi — a kadar se, je v duši paradiž. Vem, takrat sem živel, po dolgih letih resnično živel. Občutiti se pravi živeti, da, samo to — vse drugo pa je samo mehanizem življenja. Tudi žalost je sreča. Takrat smo vedno zelo blizu našemu dobremu, smo na poti domov. Tako lepo je iti po poti, ki pelje domov.

Tudi v mračnih hodnikih katakomb sem začutil življenje, med grobovi v stenah. Mir tam spodaj ni nič grozljiv, je kakor rahel pljusk morja, ki obliva obalo sanj. Pokoj je tu, pretkan z nedoumljivo srečo spečih. Je tam zunaj življenje? Ne — tisti smeh je preglasen, da bi mogel biti resničen. In je drugačen, zaznan samo v kotu ust, a ta je ta-



Smodisov mlin na G. Bistrici v Prekmurju

ko začuda lep. Rad bi okusil to srečo, rad bi prisedel v čoln k njim in odpotoval domov, domov. Nekoč se bo morda tudi to zgodilo. Poslednji up človeka, ki ni mogel zmagovati, a razjokal pa se je mnogokrat v svoji nemoči. Tako malo je to, a še to tako težko. A rad bi si ohranil vsaj to milost, zadnje, kar si moram ohraniti, da ne zgrešim poti domov.

Vse naše življenje je nenehno hrepenenje po luči. Naša luč pa blesti v polnem žaru samo onkraj Golgote. Tam preko moramo vsak s svojim križem, ker samo ta pot pelje v svetle zarje velikonočnega jutra.

Izredni raznašavci časopisov

Trije ameriški prijatelji so se domenili, da bodo izmenoma, vsak po dve uri, prodajali časopise na vogalu glavne ulice Perth Ambyo, mesteca ameriške države New Jersey. Hoteli so na ta način velikodušno pomagati slepemu in onemoglemu raznašavcu časopisov, ki je bil sam na svetu. Zdravnik mu je bil namreč predpisal počitek zaradi onemoglosti.

Do tu še ni nič tako izrednega; posebnost je v tem, da je od teh mož bil po poklicu eden zdravnik, drugi odvetnik in tretji inženir. Požrtvovalno so se vrstili v izrednem poslu skozi ves mesec, dokler ni slepi mož ozdravel. Tedaj so mu s časopisi prislužen denar izročili.

kotiček za žene

Povej po pravici!

»Povej po pravici!« pesti mamica svojega štiriletnega sinka. »Sram te bodi, tako majhen, pa že lažeš!« Otrok je zmeden. Z velikimi, začudenimi očmi strmi v mamo, ki je v tem trenutku vsa tako spremenjena. »Pa še tako nedolžno znaš gledati!« narašča mamina jeza in kmalu je šiba pri roki, da opravi svoj kazenski posel. Ubogi otrok! Uboga mama! Niti pomislila ni, da otrok ne gleda nedolžno, zato ker to »zna«, ampak, ker je v resnici nedolžen.

Da, da, otroške laži! Nikakor jih ne smemo prezreti. Vendar delati iz muhe slona tudi ni prav. »Že res,« boste dejali. »Le da laž ni muha, ki jo pritisneš ob šipo ali s preprihom zapodiš iz hiše!« Ne ugovarjam, vendar pa si jo oglejmo skupaj, pa presodimo, kako in kaj!

Predvsem moramo razlikovati laž predšolske dece od laži starejših otrok. V večini primerov normalen, telesno in duševno neobremenjen otrok ne laže. Različne, bolj ali manj neprijetne življenjske izkušnje pa ga k laži nagnejo in, če starši otroku na pravičen način ne pomagajo, se ta napaka lahko hudo razraste in ogroža otrokovo duševnost tudi daleč v bodočnost. Le s skrbno, premišljeno besedo, nikakor pa s telesnimi kaznimi, si pridobimo otrokovo zaupanje in s tem dostop v njegovo duševnost. Zaupanje pa je prvi in neobhodni pogoj za preprečitev laži ali za ozdravljenje od nje.

Majhnim otrokom delamo čestokrat veliko krivico, če jih osumimo ali obsodimo laži. Da, pogosto so prav odrasli tisti, ki otroka pehajo v laž. Poglejmo si tale primer:

Ves razžarjen priteče štiriletni Peter k mamici. Igral se je na vrtu, medtem ko se ona muči z likanjem. »Mami, mami! Tak

ptiček sedi v naši jablani, mamica, takšen, kot...« Z očmi išče po kuhinji, čemu bi lahko pernatu čudo primerjal. Mama otroka le na pol posluša; te bele moževe srajce se tako težko likajo, da kar čuti, kako nejevolja v njej raste. Otrok pa je našel primer: »Mamica, kot naš maček je bil tisti ptič, veš!« in čaka maminega začudenja. »Peter, kaj govoriš! Mačke in ptiča vendar ne moreš primerjati! In sploh, kaj hodiš k meni, ko imam delo? Zunaj ostani in se igray!« Fantek je globoko razočaran. Hotel je mamici povedati novost; ona pa — ali je huda? »Mami, pridi in poglej, kako je lep. Kakšen rep ima in zelene oči in...« Ne konča opisovanja. Jezen pogled ga ošvrkne. »Kako le more tako lagati!« šine mami skozi možgane. »Ptič z zelenimi očmi v naši jablani! To je pa že od sile!« In ni več daleč do scene: »Povej po pravici!« Seveda, tako po pravici, kot bi želela mama, Peter ni govoril. Vendar po čigavi krivdi in ali je Peter sploh lagal? Kako vse drugače bi lahko ta dogodek potekal, vse prijetneje za mamo in — kar je glavno — vse koristneje za otroka. Na primer takole: »Mami, mami! Tak ptiček sedi v naši jablani! Takšen, kot...« »Kakšen vendar, Petček?« z zanimanjem vpraša mama. Otrokove oči iščejo primere: »Takšen, mami, kot naš maček!« Mama se nasmehe: »Pa vendar ne s štirimi tačkami in ušesi?« Peter se glasno zasmeje. Oh ta mama, kako le more misliti, da ima ptič ušesa! »Mamica, ne! Ampak veš, prav take barve!« »Torej črn in kosmat?« Peter živahno prikimava. »Pojdiva ga pogledat!« ukrade mamica likanju par minut. Skupaj stopita do okna. »Tam je, tam v travi pri grmičku!« hiti fantek. »O Peter, saj res! To je pa kos. V mraku bova poslušala, kako lepo bo pel. Veš, kosmat pa ni kot naš maček. Ptiči nimajo dlake, pač pa perje!« In v mirnem pogovoru mamica razloži Petru, zakaj ptič ne more biti mački enak. Srečen jo otrok posluša, vesel steče spet na vrt odkrivat nova čuda. Do opisovanja zelenih oči sploh ni prišlo. Petrovo domišljijo, ki v tej starosti kaj lahko ptiča in mačko spoji v eno samo čudovito, resnično pojava, je mamica speljala v umirjenejši tok življenjske resničnosti. Otrok ima bujno domišljijo. To je

~~~~~  
**Francoz Combes pravi:** »Da se je tri četrtine francoskih katoličanov Cerkvi odtujilo, je po večini delo slabega tiska.«



Bistro gleda  
v življenje  
dečka oko,  
v širni svet  
ga poneslo bo  
v sanjah  
njegovo kolo.



normalno in pravilno. Razen tega otrok svet šele odkriva. Stvari, ki so nam vsakodnevne in jih ne opazimo več, so za otroka velik, nedojemljiv čudež. Otroški svet se lesketa v čudovitih barvah, katere je nam življenje v velikih meri prekrilo s svojimi tegobami. Zato spoštujmo otroško domišljijo, saj je kot luč, ki vsakodnevno puščobo osvetli. Ne

zastirajmo otroku te luči! Z ljubeznijo mu urejamo zmedene pojme, nikakor pa ga ne obsojamo laži, kadar nam odpre vrata v svoj svet nedolžnosti. Otrok takrat ne name-rava lagati. Želi le svoj čudoviti svet deliti z ljudmi, ki so mu blizu. Ne razočarajmo ga!  
(Nadaljevanje sledi).

M a j d a



### Kakor si postelješ

»Kakor si postelješ, tako boš ležal,« pravi slovenska ljudska modrost.

To velja zlasti za zakon. Podatki o ločitvenih pravicah na sodiščih, a tudi nešteti odgovori, ki so jih razni strokovnjaki na tem področju dobili, vedno na novo potrjujejo, da je pri vseh nesrečnih zakonih, pri vseh razprtijah, ki vodijo do ločitve, glavni vzrok »spolno vprašanje« ali »pomanjkanje intimne vezi«. Zakonske neprijetnosti, povzročene zaradi drugih okoliščin, bi lahko mirne duše prezrli, če bi bile medsebojne intimne vezi zadovoljive.

H grafologu pride mlada žena in prinese svojo in moževo pisavo s prošnjo.

»Povejte, ali sta najina značaja za skupaj?«

Ko ji grafolog pove nekaj izrazito lepih potez moževega značaja, da je plemenit, dober in nesebičen, da ima smisel za delo v ožjem družinskem krogu, vse pritrdi. Ko ji nato še pove, da je njegovo mišljenje izrazito razumno, matematično ali računsko, se ji udero solze.

»To je tisto,« odgovori; »pri vsi svoji dobroti je tako hladen. Saj me ne zanemarja, vedno mi kaj prinese, vse bi zame storil; pravzaprav bi mi moralo biti ob njem dobro, a vendar se silno dolgočasim. Samo svoje delo vidi, pa riše in piše, ne da bi se z menoj kaj poigral, ne da bi me vsaj malo pobožal ali mi kakor koli razodel, da me ima rad, kar vedno pogrešam.«

Marsikatera, zlasti kmečka žena bo seveda rekla, da je ta — kajpada mestna — ženska le preobčutljiva. Druga bo mogoče rekla, da bi nji tak hlad celo prijal; večina se bo pa pridružila prvi: nežnosti jim prija, ljubkovanje pogrešajo. Nekatere znajo moža zlepa prisiliti do ljubeznivosti. »Če sem pogrešala ljubeznivost, če me je mož zanemarjal, sem se naredila, kakor da sem bolna, in takoj se je bolj menil zame in je bilo v njem več ljubeznivosti.«

V tem se razodeva globoka psihološka

razlika med moško in žensko naravo, ki smo jo na kratko že nakazali, češ da pri moškem prevladuje »naravni« ali »spolni« nagon, pri ženi pa »ljubezenski« ali, kakor nekateri rečejo, »duševni nagib«. Če pustimo izjeme, ki so kakor povsod tudi tukaj, moramo reči, da žene spolno razmerje ne zadosti, ako ne gre skozi čarobno mavrico ljubezni in njih izrazov.

Mož, ki žene v tem ne razume, ki je pust in morda celo robat, neokusen in brezobziren v svojih odnosih do nje, je sebi in ženi slabo postlal. Če je taka žena z leti vedno bolj občutljiva, zamerljiva, jezljiva, čmerna ali celo živčna (»nervozna«), se temu ne sme čuditi. Še manj kaže iskati vzroke vse naokrog in hoditi k zdravnikom. Ako bi bil bolj prisrčen do nje, ako bi v najintimnejših odnosih čutila več »duše«, ne samo telo in njega potrebo, bi z večjim zadoščenjem sprejemala tudi njegovo telo, pa bi bilo tudi njeno telo z dušo vred bolj zdravo.

Dr. Schaetzing v svoji knjigi »Razumevanja žena« dobro pravi, da bi bilo v primerih, ko prihajajo živčno razrvane in nezadovoljne žene k zdravnikom, včasih prav potrebno, da bi prišli tudi njihovi možje, ker so ti tudi potrebni nauka in navodil, kako naj z ženami ravnajo.

Če jih možje razumejo, če je njihov odnos tak, da je žena v svojih čustvih zadoščena, potem njihov zakon ni »mučilnica«, ki v nji žal marsikatera kmečka in delavska žena in mati živi dolga desetletja.

Strokovnjaki dušlovci so po nešteti izpovedih žena že večkrat ugotovili, da pridejo mnoge kmečke matere v odnosu do moža le redko ali pa nikoli do tistega srečnega zadoščenja, ki bi do njega imele po vseh zapovedih in postavah svo pravico. Saj »spol«, kakor pravi odličen zdravnik dr. Butterfield, »ni nič drugega kakor ena izmed ugodnosti zakonskega življenja, a če te intimne vezi ne delujejo, kakor je potrebno in prav, tudi nobena druga stvar ne bo v redu.«

Sele če je ta vez brezhibna, če tu ne ostane »dolžna drug drugemu«, marveč si res nudi popolno osebno uteho in zadoščenje, potem se lahko uresničuje to, kar je že stara slovenska kmečka modrost zavila v izrek:



»Kar podnevi pest pokvari, to ponoči odeja poravna.«

Pregovor je sicer res nekoliko po domače robat, vendar pa skriva v sebi življenjsko resnico in zdravo jedro: vsa nesoglasja, ki utegnejo nastati med možem in ženo čez dan, se izravnavajo zvečer, če so med njima res dobri in pravilni ljubezenski odnosi. Ali: tudi če vse v zakonu odpove, se zakon ne bo razdrl, dokler ga drži v ravnotežju pravilno medsebojno ljubezensko razmerje.

Ljubezensko spolno razmerje med možem in ženo pomeni najmočnejši steber zakonske sloge, ki vse druge stebre pokonci drži.

Dr. A. Trstenjak

## družina in vzgoja

### Pisatelj Meško je zapisal ...

V dnevih nesreče in bede, v dnevih, ko mi tare dušo obup, si mi edina podpora, tolažba ti, ljubezen do svete naše domovine, ljubezen do rodne grude, ljubezen do krajev, kjer sem brezskrben deček igral prve igre s sodrugimi svojimi, ljubezen do milega jezika slovenskega, v katerem mi je govorila v dneh mladosti, sreče in brezskrbnosti mati moja ... Kako bi prenašal življenja pezo, ko me ne bi krepila misel, da človek ne živi le sebi, ne le zaradi samega sebe, ampak da živi domovini svoji, narodu svojemu!

### Dragi otroci!

Marsikaj lepega bi vam hotel povedati, pa žal ne morem, ker imam poleg vas še vse polno drugih otrok, ki mi vzamejo še več skopo odmerjenega časa kot vi. Tudi danes vas ne bi obremenjeval s pisanjem, pa sem se spomnil na nekaj tako zanimivega in važnega, da sem le moral prijeti za pero.

Bilo je pred mnogimi mnogimi sto leti, takrat, ko nas še ni bilo na svetu. Pravijo, da je bilo v zlatih časih in najbrž imajo prav. In bilo je to na Slovenskem Koroškem, na Gosposvetskem polju, o katerem ste že prav gotovo slišali. Naši predniki so si na zato posebej določenem prostoru izbirali in

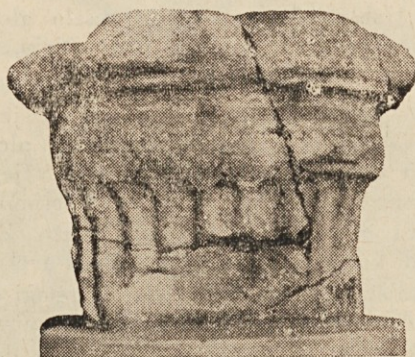
volili svoje poglavarje, katere so nazivali vojvode. Če boste vprašali vaše starše, vam bodo o slovenskih knezih in koroških vojvodih mnogokaj zanimivega povedali. Jaz bi vam rad povedal samo nekaj: Leta 1414 sredi meseca marca, ko se na Koroškem že topi sneg, ko že poganja prvi žafran in se zvončki bratijo s trobenticami, pričakujoč veselega snidenja z vijolico, so naši predniki ustoličili poslednjega koroškega vojvodo in to v slovenskem jeziku.

Vidite, dragi otroci, kolikega spoštovanja je vreden naš slovenski jezik. Saj je bil dolga leta v rabi celó pri ustoličevanju državnih glavarjev, pri postavljanju slovenskih knezov, ki so vladali naši zemlji.

Dolga stoletja so minila od takrat. Slovenski narod še živi, knežji kamen je še vedno na Koroškem; tudi slovenski jezik še ni izginil. Nasprotno. Lepo se je razvil. Postal je jezik kulturnega naroda, narodna molitev Slovencev, jezik, v katerem se izražamo v najlepših in najtežjih trenutkih svojega življenja. Postal je naš književni jezik, naš ponos in sestavina našega narodnega bistva.

Težko vam bo vse razumeti, kar sem vam povedal, a prepričan sem, da vam bodo vaši starši vse lepo razložili. Tudi oni so ponosni, da smo imeli Slovenci svoje neodvisne vladarje, ponosni za to, da takrat, ko naši vladarji niso bili več Slovenci, pa so jih vkljub temu umeščali po slovenskem običaju in v slovenščini. — Stric Bradač.

Iz »Misli«.



KNEŽJI KAMEN,  
na katerem so ustoličevali  
slovenske kneze - vojvode.



## VEČERNA PESEM

Iz večera v mlado jutro  
so spomini mi odpluli,  
zlate zarje, bele cvete  
mi v srcé nasuli.

Rodna hiša, kos na tepki,  
jaz v objemu roke tvoje,  
mama ljuba, — ta lepota,  
oj, to vse je bilo moje.

Pa mi čas je vse odnesel,  
v vroče peljal me poletje,  
v ceste tuje, vse kamnite,  
kjer je ovenelo cvetje.

Cesta težka in naporna,  
pa vseeno meni draga,  
saj je stal mi mož ob strani  
in ljubezen vse premaga.

Pa me je oblak zagrnil,  
v gosti temi sem ostala:  
deca plaha je ob meni  
za očetom žalovala.

Da vsa slaba nisem padla,  
sem otrok se oklenila.  
Šla so leta in v življenju  
tudi nje sem izgubila.

Zdaj sem kot drevo samotno,  
ki so ptički ga pustili,  
si zgradili nova gnezda  
več ne bodo se vrnili.

Tiho, tiho drevje toži,  
listi bolno šepetajo,  
hladna sapa, žarki zvezdic  
z njimi rahlo se igrajo.

Z njimi tožim, sklepam roki  
v nemi, trdi bolečini,  
za menoj pa mir večerni  
se razgrinja po dolini.

Ta tišina čudovita  
naokoli, vsepovsodi —  
kot da ona zame moli:  
»Tvoja volja naj se zgodi!«

A., Francija

## Dr. Pogačnik imenovan za ljubljanskega nadškofa

S smrtjo mučeniškega nadškofa Antona Vovka se je izpraznil ljubljanski nadškofijski sedež. Kanoniki stolnega kapitlja in potem še Sveta stolica so imenovali za upravitelja osirotele nadškofije pomožnega škofa dr. Pogačnika. Precej časa je bilo treba čakati, da se je nasledstvo uredilo. Sedaj pa smo prejeli vest — ob zaključku številke — da je bil imenovan za novega nadškofa dosedanji upravitelj, pomožni škof dr. Pogačnik. Tako so zapeli letošnji velikonočni zvonovi ljubljanske nadškofije veselo aleluju tudi v pozdrav novemu nadpastirju, duhovnemu vodniku in očetu.

Novi nadškof dr. Jože Pogačnik je po rodu Gorenjec in znan kot izobražen, plemenit in dober duhovnik. Pred vojno je bil profesor na srednjih šolah, ravnatelj Marijanišča in voditelj Marijinih družb. Znan je tudi kot pesnik. Ko se je pri nas uveljavil komunistični režim, je bil — kot mnogi drugi duhovniki — tudi on deležen zavora in preiskav. Rajni nadškof ga je imel dolgo časa za svojega pomočnika. Tako mu ne manjka poznanja razmer in izkušenj v vodstvu tako pomembne škofije, kot je

ljubljanska. Novi nadškof je bil rojen 28. 9. 1902 v Kovorju pri Kranju ter v mašnika posvečen 25. 7. 1927 v Innsbrucku.

\*

Nekateri časopisi so poročali, da je papež Pavel VI. poslal tudi predsedniku Titu spominsko kolanjo na svoje kronanje. Cerkev rada prizna, da so se razmere v pogledu vere v Jugoslaviji v primeri s prvimi povojnimi leti precej izboljšale. Predstavniki Cerkve se veliko trudijo s prigovarjanjem, z lojalnim zadržanjem in osebnimi stiki, da bi oblasti, ki poudarjajo koeksistenco med narodi, priznale in zagotovile tudi sožitje na verskem področju. Na drugi strani morajo tudi komunisti priznati, da vere kljub vsemu preganjanju niso mogli zatreti. Tudi se ne morejo pred kulturnim svetom neprestano kazati kot preganjavci vere. Vsi nauki, ki jih sedanji režim z vsemi sredstvi propagira, še vedno ne odtehtajo pomebnosti verskega nauka za to, da vlada med ljudmi poštenje, zvestoba, red in mir. Tako je razumljivo, da bo moralo slej ko prej res priti do večje verske in cerkvene svobode pri nas.



Zaenkrat vemo, da je božič še vedno navaden delavnik. Tudi v pogledu verske svobode je precej čudno: največ je je v Srbiji, kjer je katoličanov malo. Manj jo je že na Hrvaškem, kjer so pa vendar zadnje čase izšle nekatere verske knjige in tudi več verskih časopisov je dovoljenih. Najmanj verske svobode je med Slovenci, čeprav so ravno ti večinoma katoličani. Tu ima pravico izhajati še vedno le skromni štirinajstdnevnik »Družina«, list novogoriške administrature. Cela ljubljanska nadškofija še nima malega semenišča in morajo fantje, ki hočejo postati duhovniki, študirati drugod, celo na Hrvaškem.

Verska svoboda ni le v tem, da je cerkev odprta, ampak v tem, da sme vsak državlján javno izpovedovati svojo vero, ne da bi ga zaradi tega kdo zapostavljal. Prava verska svoboda je združena s cerkveno svobodo, ki je v tem, da sme vsaka verska skupnost neovirano širiti svojo vero s pomočjo časopisov, knjig, revij, radia, televizije, javnih predavanj. Pri nas smo še daleč od take svo-

bode. Prav čudno je to, da smo na slabšem v tem pogledu ravno mi Slovenci!

Želimo torej, da bi res prišlo do novih sprememb na bolje v pogledu odnosov med Cerkvijo in državo!

## Veliko slovensko romanje v Lurd

Spomin na veliko slovensko romanje v Lurd ob stoletnici lurških dogodkov je še vedno živ.

Letos se odpravljajo rojaki s Tržaškega, Goriškega in Koroškega spet na tako romanje. Trajalo bo od 12. do 17. julija. Organizirajo za tiste, ki bi želeli obiskati tudi Fatimo, posebno romanje, ki bo odšlo z letalom iz Lurda v Lizbono in v Fatimo. Druga skupina so taki, ki bodo iz Lurda odšli z avtobusom v Španijo in se ustavili v Barceloni in na božji poti v Monserratu.

Lepo bi bilo, ko bi se tem romarjem pridružili tudi nekateri izseljenci iz Zapadne Evrope.



Ob cerkvi sv. Ivana pri Devinu privre izpod kraških tal mogočna reka Timav in se prav kmalu izliva v Jadransko morje.



V zadnjem času se je pri nas doma življenje precej podražilo. Železniška tarifa se je podražila za 20 %, letalska vožnja stane sedaj 17% več (iz Ljubljane do Zagreba 1400.—, do Beograda 6.400.—, do Skopja 11.400.— din.), dražji je bencin, avtobus, meso, mleko in drugo. — Zaradi nizkega stanja vode v Dravi so uvedli varčevanje z električnim tokom.

S 1. julijem bodo tudi pri nas poenostavili pošto poslovanje. Odpravljene bodo »porto« znamke, vsi poštni obrazci bodo zastoj, paketov ne bo treba več pečatiti, uvedli bodo še nekatere druge novosti, da ne bo treba več ljudem čakati v dolgih vrstah pred poštnimi okenci.

Mestni muzej v Piranu v Slovenski Istri ima bogat arhiv z 2000 pergamenti ter mnogo drugega gradiva v zvezi z mestom iz srednjega veka. Najstarejši dokument mesta je iz leta 1186. — V Sloveniji so tri pivovarne. Največ piva pridela pivovarna »Union« v Ljubljani, nato pivovarna v Laškem in potem »Talis« v Mariboru.

Da bi bilo mogoče privabiti še več turistov v Postojnsko jamo, bodo preuredili jamsko železnico, da bo dvotirna. Pri ureditvi teh načrtov in preurejevanju pa se uniči tudi marsikatera naravna zanimivost, kar ljubitelje narave boli. — V Vrhpolju pri Vipavi imajo »tovarno« za cepljenje vinske trte. Kljub modernizaciji podjetja in strojem pa imajo v službi tudi nekaj izkušenih strokovnjakov za ročno cepljenje vinske trte.

V Mariboru urejajo novo glavno cesto in so zaradi tega preselili tudi zapore na drugi kraj. V sedanjih zaporih bodo sedaj delavnice podjetja »Vezenina«. — Na kranjsko avtobusno postajo pripelje in odpelje vsak dan več kot 300 avtobusov. — V ljubljanski tovarni »Tomas« so lani izdelali 17.000 pisalnih strojev.

V Jugoslaviji bodo postopoma uvedli nove vojaške in oficirske uniforme.

Turisti v avtobusih in s posebnimi vlaki bodo odslej lahko 72 ur v Jugoslaviji brez vizuma, le z veljavnim potnim listom. Med Jugoslavijo in Švico ter državami Beneluks bo odpravljen vizum.

Precej časa že razpravljajo o novem pokojninskem sistemu, ki naj bi bil kmalu uzakonjen. Pravijo, da bodo delovno dobo podaljšali. Upokojenci seveda z zanimanjem sledijo debatam in nekdo je sestavil celo popevko njim v čast. Takole se glasi:

»Četudi kdo je penzionist in čeprav ne pleše twist, jurje vendar potrebuje, da se nasiti in obuje. Žalibog je ta penzion kakor zmrznjeni beton. Zmeraj nekaj se zatakne, redko nam se kaj primakne. Ti pa čakaš vdan in nem, kdaj te reši nov sistem. Krompir in repa brez mesa, to je penzionski ča ča ča.«

Februarja je tudi po raznih slovenskih krajih močno razsajala bolezen — gripa.

Oče Koltnik iz Ptuja je v pi pijanosti zabodel dveletno hčerko, češ da ga v spanju moti otroški jok. De-

klico so rešili smrti. — V Izoli v Slovenski Istri pa je, medtem ko je bil oče na delu in je šla mati nakupovat, nastal v hiši požar, pri čemer so zgoreli trije 2 do 5-letni otroci.

V Ormožu gradijo veliko vinsko klet, v kateri bodo lahko vskladiščili 350 vagonov vina in 700.000 butelj. V kleti bodo tudi tri hidravlične stiskalnice, ki bodo stisnile do 60 ton grozdja v eni uri.

Pred 40 leti je gorenjski mladinski pripovednik Josip Vandot napisal za list »Zvonček« zanimivo pravljico zgodbo o »Kekcu na volčji sledi«. Takratna mladina je požirala te zgodbe in »Zvonček« je pridobil veliko novih naročnikov. Po tej Vandotovi zgodbi so pred leti naredili mladinski film »Kekec« in sedaj še barvni film. Milan Stante je zgodbo predelal v mladinsko igro »Kekec in Mojca«. Kot taka je ta zgodba našla mesto tudi med drugimi jugoslovanskimi narodi. Lansko jesen pa jo je Stante prevedel v nemščino. 29. februarja so to igro prvič predstavili v Nemčiji in sicer v mestnem gledališču v Dortmundu v Westfaliji.

V avstrijskem glavnem mestu Dunaju je bila razstava slovenske grafike. — Slikar Janez Bernik je nedavno razstavljial svoja dela v Parizu. — V Velenju so priredili razstavo idrijskih čipk. — V Ljubljani je bila zgodovinska razstava pod imenom »Napoleonove ilirske province«. Kipar Tine Kos je dočkal 70 let življenja. — Hamburška založba Rowolt je že 1961 izdala knjigo našega rojaka prof. Janka Lavrina o ruskem pisatelju Levu Tolstoju, sedaj pa še njegovo knjigo o Do-





Lepa je okolica Sv. Lenarta v Slovenskih goricah

stojevskem. — V Kranju so uredili »Prešernov muzej« in v njem razstavili originalno Prešernovo pohištvo, njegove slike in slike njegovih sorodnikov, Prešernove rokopise, listine, objave in prevode Prešernovih del.

Iz Slovenije so poslali v italijanski zaščiteni gozdni park v Piemontu dve breji košuti, 15 smrkov in več jelenov. V zameno pa bodo iz Italije dobili junija nekaj kozorogov obojega spola in jih skušali v naših planinah zarediti. Zaradi neke vraže so namreč vse kozoroge pred časom v naših in avstrijskih planinah postrelili in so popolnoma izginili.

V Ljubljani predstavljajo posebni socialni problem tako imenovani »begavčki«, to so otroci, ki zbežijo od doma, iščejo drug

dom ali kakšne dogodivščine. Potrebno bi bilo zanje kakšno zavetišče.

V jugoslovanski Sloveniji živi 1.609.434 Slovencev v 458.953 družinah. Kako pa porabi Slovenec svoj denar: 44 od sto za hrano, 17 od sto za obleko in obutev, 8 od sto za odplačevanje obrokov za pohištvo, 7 od sto za najemnino, 6 od sto za zabavo in kulturo in 5 od sto za vino in cigarete. Vsak četrti Slovenec ima kolo, vsak 50-ti avtomobil (svetovno povprečje 1:30). Slovenec pije več »turške kave« kakor Srb, saj porabi letno 500 g, a Srbo 400 g. 17 od sto Slovencev je upokojenih.

Zaradi novega ljubljanskega letališča na Brniku pri Kranju je postalo staro letališče pri Devici Mariji v Polju odveč. Ta prostor

in vso okolico bodo sedaj porabili lahko za industrijo. Ves predel severno od železnice Ljubljana—Zalog bo služil v bodoče za industrijsko cono. Prostor je zelo primeren in v načrtu je že zgraditev več novih tovarn.

Pred koprskim sodiščem je v teku velik proces proti Francu Svabu, nekdanjemu direktorju veletrgovskega podjetja »Impex« v Kopru. Vsled njegovih nezakonitosti in nepravilnosti pri poslovanju si je podjetje pridobilo na škodo drugih okoli 471 milijonov dinarjev. — V Kranju je Emi Stanovnikova rodila četvorčke. Vsled prezgodnjega poroda pa verjetno ne bo ostal noben živ. Trije so že umrli. — Na postaji Trebnje je potniški vlak trčil v tovorni vagon. Smrtne nesreče ni bilo.



## ANGLIJA

† **Martin Preskar:** 10. februarja so pokopali v Rochdale na tamkajšnjem pokopališču našega rojaka Martina. Štiri tedne prej se je zvečer napravil v delovno obleko. Ker ga drugega dne ni bilo nazaj, so ga začeli iskati. Šele voda v mestnem potoku, ki teče dalj časa pod mostom, ga je mrtvega prinesla na dan. Bil je star 40 let in samski. Naj počiva v miru!

Blagoslovljen je bil Penkov dom v Pelsallu blizu Birminghama. »Western Woodcraft Co.« (lastnika sta J. Dernulc in M. Jug) je kupila prostore, v katerih ima sedaj svojo tovarno električnih luči za 20.000 funtov. Tja se je preselila po požaru v lanski zimi.

**Prva nagrada:** Konec februarja so po vseh časopisih tukaj objavili, da je pri šolskem nagradnem tekmovanju v slikanju dobil prvo mesto in nagrado Mihael Lehman, čigar mama je iz Ljubljane, sedaj pa so v Nottinghamu, 3500 šol je predložilo 45.000 slik; od teh je odbrala posebna komisija 500 in med temi je prvo nagrado prejela slika pod naslovom »Leteči Škot« (t. j. vlak, ki vozi med Londonom in Edinburghom na Škotskem). Mihael je prejel zlato uro, njegova šola 20 funtov. Sliko so poslali na razstavo v Avstralijo. Tudi mi čestitamo Mihaelu k lepemu uspehu!

## BELGIJA

### Charleroi-Mons-Bruselj

Sredi februarja je bil operiran v bolnici St. Joseph v Gilly g. Henrik Ragulič iz Wanfercée-Baulet. Operacija je dobro uspela. Sedaj je že doma in zdravje se mu počasi vrača.

V Home Corbisier v Lodelinsart je 16. februarja umrla ga. Amalija Martinšek, por. Drolc. Pred dvema letoma jo je zadel delni mrtvoud v Dampremy. Nudili so ji vso zdravniško pomoč, pa zaman! Umrla je nepričakovano. Cerkvenega pogreba, ki je bil 19. februarja, se je udeležilo večje število slovenskih rojakov. Polkojna se je rodila leta 1890 v kraju Sv. Bric (Velenje). Sorodnikom naše sožalje! — 25. februarja je pa umrla na svojem domu v Boussu ga. Agica Germa-disch, por. Gerčer. Meseca decembra lani je

bila operirana na jetrih, toda je bilo že prepozno. — Rojaki, molimo za svoje rajne!

**Obvestilo:** Tej številki »Naše luči« je priloženo posebno vabilo za tradicionalno »Slovensko prireditev« v Gilly-Haies, ki bo letos v nedeljo, 26. aprila. Začetek ob 16. uri. Vsi rojaki iz Belgije vabljeni, posebno pa vsi iz področja Charleroi, Monsa in Bruslja. Prijdite v čim večjem številu, da bomo skupaj proslavili 10-letnico teh »prireditev« in slovenskega pevskega zbora »Jadrana«, ki bo letos prvič nastopil pred slovensko javnostjo v narodnih nošah!

## Liège-Limburg

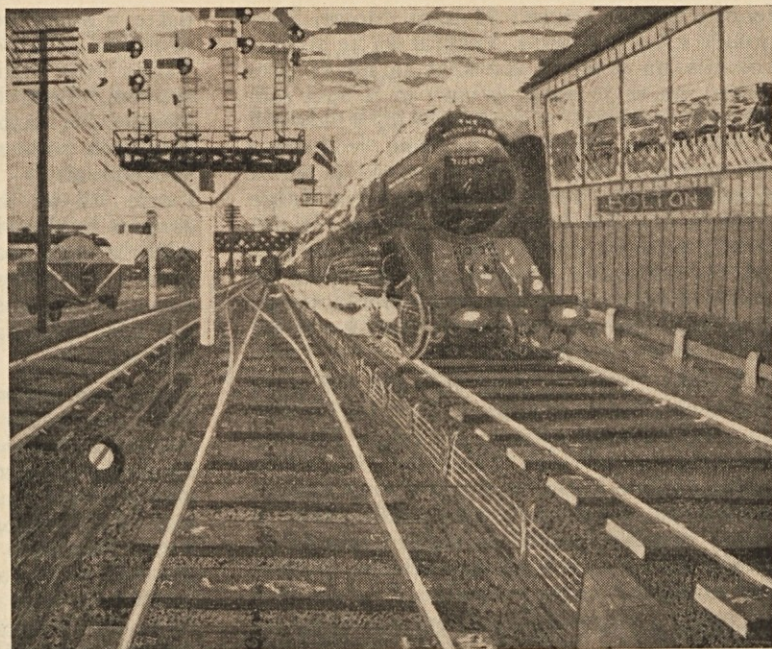
Slov. društvo »Slomšek« v Eisdeni je na sredpoino nedeljo imelo lepo družabno prireditev. Igravska družina, ki jo vodi g. Jurij Jakelj, je lepo podala trodejanke »Utopljenec«. Člani pevskega zbora »Jadrana« iz Charleroi so posrečeno zapeli nekaj narodnih pesmi. S svojim nastopom je razveselil navzoče tudi »Slomškov« moški zbor. Rojaki iz Charleroi so prihiti s posebnim avtobusom. Rojaki iz Holandije so se tudi pripeljali s posebnim avtobusom in z osebnimi avtomobili. Zelo številni so bili rojaki iz Waterscheja in Liège-a. Vsem gostom se za pozornost najtopleje zahvaljujemo. Obisk hočemo vrniti, čim se bo ponudila priložnost. Večer je potekel v najboljšem razpoloženju in prireditelji imajo prijeten občutek, da se niso mučili zaman.

Mala hčerka Brigita v družini g. Ivana Rotarja iz Eisdena, ki se je rodila že pred meseci, se prav lepo razvija v veselje svojim mladim staršem. Naj jo dragi Bog blagoslovi! O njenem rojstvu pomotoma nismo prej poročali. — V družini g. Alfonza in ge. Veronike Ajdišek v Houthalenu se je rodila hčerka prvorojenka, ki je pri sv. krstu dobila ime Veronika. Čestitamo!

Zaradi pomanjkanja podatkov nismo še poročali o poroki Voglarjevega Franca in njegove sestre Lenke. Pred leti sta oba bila pridna učenca slovenskega tečaja. G. Franc je v Dilsenu popeljal pred oltar gdč. Scheepers Jožefino, gdč. Lenka pa istotam poročila g. Opdelocht Leona. — V Waterscheju je g. Novak Henrik sklenil zakonsko zvezo z gdč. Mojškerc Martino, ki je pred kratkim prišla iz domovine.

V družini g. Tanjšek Avgusta iz Eisdena je nenadoma odšel med božje kmetice mali Tonček. V hiši je vse prazno zaradi njegove





Slika Mihaela Lehmana, ki je prejela nagrado (glej dopis iz Anglije!)

odsotnosti. — Po dolgih letih težkega trpljenja je v Gospodu zaspal naš rojak g. Anton Hočevar iz Eisdena. Rudarska bolezen je iz njega napravila pravega mučenika, a je trpljenje prenašal z vzorno vdanostjo. Bil je izredno priden delavec, vdan soprog in skrben družinski oče. Njegov odhod objokujejo vdova ga. Marija, hčerki in trije sinovi. Izrekamo jim iskreno krščansko sožalje. Pokojnika pa se bomo spominjali v molitvi.

## FRANCIJA

### Pas-de-Calais

Letos bo od 12.—18. julija vseslovensko romanje v Lurd, katerega se bodo udeležili predvsem rojaki s Tržaškega, Goriškega in Koroškega. Tudi slovenska izseljenska skupina iz Pas-de-Calais se bo pridružila temu romanju. Stroški za vožnjo bodo okoli 100 fr. fr. Tisti, ki nameravate poromati, ste naprošeni, da se čimprej prijavite, da bomo mogli rezervirati vse potrebno. Odšli bomo od doma 10. jul., vrnili pa se bomo 18. julija. Tako bomo mi ves teden v Lurdu, kot je navada in za nas najprimernejše.

V Lensu v bolnici je 22. februarja kristna voda obliela Elizabeto Žnidaršič, v Saint-Paul-sur-Ternoise pa je bil 8. marca krščen Boris Cigan. Srečnim staršem čestitamo, otroka naj pa milost božja spremlja.

### Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6<sup>e</sup>, métro: Sèvres-Babylone.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg (priljubljene, levo), Paris 15, (métro: Charles-Michels, telefon BLOmet 89-93) — je odprta vsak torek in četrtek popoldne.

V nedeljo, 19. aprila, bo prireditev Društva Slovencev v dvorani na 35 Avenue Emile Zola, Paris 15. (métro Javel ali Charles-Michels): ob štirih bo na istem naslovu sveta maša, takoj po maši igra »Mati Tereza«, nato pa malo domače zabave. Vsi prijazno vabljeni!

Mantes (Seine-et-Oise). — Krščena je bila Jolanda Bernardka Jelerčič, hčerka Franca in Alojzije Jelerčič-Grlj.

### Iz vzhodne Lotaringije

V naši okolici je bilo pred leti še veliko lepih, mogočnih hrastovih gozdov. Toda zapele je sekira in padli so drug za drugim. Na njih mestu so pozidali nove kolonije. Tako je z našimi rojaki: z močno naravno hrano hranjeni, so po vseh kolonijah živeli stari 80, 85, do 90 let. Kljub silni odpornosti so polagoma le shirali. — Tako se je dne 22.



februarja tudi zgrudil 91-letni Alojzij Razpotnik v Creutzwaldu. Večkrat ga je slabost položila na posteljo (parkrat je bil že previden), pa se je zopet dvignil in je spet sam od sebe razbijal prazne zaboje, v katerih je bilo sadje, in dajal zajedkom jesti ter s tem pomagal svoji hčerki Anici, ki je imela gostilno. Sveto vero je ohranjal kot drago svetinjo. Za božič in Veliko noč mu je duhovnik prinašal sv. obhajilo, ker sam ni mogel več iti daleč. Rojaki kot domačini in ljudje drugih narodnosti so ga ljubili ter ga spremljali žalostni na zadnji poti, ko je bil 25. 2. cerkveno polkopen.

V koloniji, kjer je pred leti stal cel gozd hrastovih dreves, zdaj pa je Cité des Chênes, sta v novi kapeli sklenila sv. zakon Marcelo Beaković in Julijana Labinjan, oba doma iz Istre blizu Pulja in v isti cerkvi je bila krščena 16. 2. njuna hčerka Linda. Tem in vsem neprijavljenim novoporočencem in otročičem, ki so bili ta čas krščeni, želimo: Ves blagoslov božji z vami!

Romanje v Lurd: Letos je škofija Metz izjemoma spremenila datum pomladanskega romanja k Mariji v Lurd: bo — namesto v maju — že od 15.—23. aprila. Vsi, ki žele te dni pohiteti na izvoljen Marijin kraj, bodo dobili na dom natančna navodila!

Hitro se bliža prvomajsko romanje vseh naših rojakov iz okolice in oddaljenih krajev k Mariji z Brezij v **Habsterdick**. Za 1. majnik ste že sedaj iskreno vabljeni, da pohitite na našo božjo pot! Stara kapela v Habsterdicku služi sedaj za prosvetni dom, sredi velike kolonije pa stoji velika, nova cerkev v obliki kroga (oltar je v sredi). Tako je arhitekt omogočil vsem vernikom, da so tudi zadnji čisto blizu oltarja. V tej novi cerkvi ima Marija z Brezij poseben oltar. Ob našem romanju 1. maja bo Marijina podoba izpostavljena na glavnem oltarju. Program: Od 6. ure dalje sv. maše naših duhovnikov do 12. ure. Slovesna sv. maša bo ob 10. uri, pri kateri se bomo spomnili svetniškega škofa Slomška, velikega častivca Matere božje. Ob 11. uri bo sv. maša z ljudskim petjem, nato odmor do 14.30 ure. Tedaj bo lepa pobožnost »šmarnic«, pridiga, pete litanije Matere božje, blagoslov z Najsvetejšim, po tem blagoslovu pa blagoslovitev avtomobilov in motornih koles. V tej veliki nevarni dirki po cestah pridite vsi, ki imate avto ali motorno kolo, po blagoslov v Habsterdick! Novo cerkev lahko najdete: od prejšnje cerkve greste naravnost po cesti »Rue de la Libération« in kakih 300 metrov

dalje v smeri velike šole — stoji na lepem prostoru nova cerkev.

Vsako leto pride nad 200 romarjev k sv. spovedi. Tudi letos pridite v čim večjem številu! Na razpolago bosta dve spovednici, v katerih bodo naši duhovniki vse dopoldne spovedovali. — Ako imate sami težave, trpljenje ali pa tare Vaše domače — pridite zaupno k Mariji, saj ste do sedaj še vedno odšli iz tega kraja s tolažbo in lepimi spomini v srcu! Prosim tudi vsa društva, da ta dan pustijo prost, brez izletov, kot ste storili leta 1963, za kar se na tem mestu lepo zahvaljujem!

Pri novem stanovanju naše Misijske manjke še vrtna ograja ter celotni pregled strehe, kjer manjkajo žlebovi. Upamo, da bo rudniška direkcija letos to naredila. Hiša je zelo mrzla, ker stoji sama; zato moramo še počakati, da bo mogoče imeti v njej petje in verske sestanke. V naši pisarni je od dne do dne več prometa: Rojaki iščejo dela, iščejo tolažbe, prosijo za posredovanje vseh vrst. Z izpeljavo vseh načrtov gre počasi, toda dosledno naprej! Vsako začeto delo se je s pomočjo naših pridnih rojakov izvršilo prav dobro. Zato sem prepričan, da se bo tudi sedanje.

Tistim, ki imajo kako prošnjo in pridejo v Merlebach, ko je pisarna zaprta, ponovno svetujem, da naj oddajo listek z vsebino prošnje v nabiralnik na vratih naše Misijske. Pričakujoč vse 1. majnika pri Mariji, Vas iskreno pozdravljam: Stanko iz Merlebacha.

## Ob Luksemburgu

**Bolniki:** Ni smo še mogli javiti, da so 9. januarja odpeljali v bolnišnico v Thionville g. Susanj (Nord-Keil). Spodrsnil je, padel in si zlomil nogo nad kolonom. Njegovo ženo, blizu 70 let staro, ki je pred tremi leti menda bila operirana in na operaciji izgubila nogo in ki je zato morala biti vedno v postelji, pa so naslednji dan odpeljali v zavetišče v Metz. Doma ne bi imel kdo skrbeti zanjo. Že več mesecev je v bolnici g. Pensolja iz Audun-le-Tiche. G. Komljanec iz Knutange je moral na zdravljenje oces v Strasbourg. Vsem tem in drugim, za katere ne vemo, in vsem, ki so bolni doma, želimo skorajšnje izboljšanje. Naj njim in nam vsem velikonočna skrivnost dá novih moči in novega obzorja.

**Homécourt:** 9. januarja je umrla tu Tereza Tepuš, mama znanih krojačev Tepuš, doma iz Kamnika, stara 68 let. Zaradi žolčnih



kamnov je bila operirana in na posledicah operacije podlegla smrti.

**Joef:** Po dolgem času je prišel med nas zopet naš izseljenski duhovnik in sicer zato, da uredi vse potrebno za poročno zvezo, ki sta jo sklenila Jože Levačič, doma iz Murskega Središča, in Barbara Cvitkovič, doma iz Karlovca. Tudi poročil ju je on in sicer 7. marca v naši župni cerkvi. Poročencema na njihovi skupni življenjski poti obilo sreče!

**Tucquegnieux-Marine.** — Sledeči doživljam izseljenskega duhovnika se je odigral drugod, zvedel sem ga pa doma pri meni, zato ga uvrstim med tikenjske novice. — Taval je po neki koloniji in iskal bodisi francoskega župnika, bodisi katkega Slovenca, ki bi mu pokazal pravo pot in pomagal urediti vse potrebno. Kar zasliši od nekod: »Ti prekleti hudič!« Zalosten zaradi kletve, vesel pa, da je naletel na Slovenca, stopi k možu in ga vpraša, če veljajo njemu te besede. Rudar je najprej debelo pogledal, ker je na tujem prvič videl slovenskega gospoda, nato je pa rekel: »Nikakor ne! Tako daleč še nisem, da bi duhovnika preklinjal. Zakaj bi vas sovražil, saj vas niti poznam ne!« Predstavil je sebe in prijatelje ter odpeljal vse domov na kozarec vina. Ko se mu je jezik še bolj razvezal, je povedal tole: »Od matere sem se doma naučil moliti, od očeta pa kleti. V tujini sem molitev kmalu opustil, »hudiča« pa ne, kakor ste ravnokar slišali.« Počasi sta duhovnik in ta izseljenec le postala prijatelja; celo v cerkev ga je spravil. — Ko je ta dogodek povedal, je duhovnik dejal: »Tako vidite, »prekleti hudič« je to pot obema pomagal. Vsekakor je pa Bogu ljubša molitev kakor kletev.« — Zato pa vsi prav lepo vabljeni k slovenski službi božji, ki bo v Tucquegnieuxu (na Marini) v nedeljo, 12., in prav tako v nedeljo, 26. aprila. — J. J.

## NEMCIJA

### Bavarska

**Penzberg:** 6. februarja je umrl naš rojak Janez Rabuda. Stalno je po malem bolehal. Že dolga leta je bil upokojen in vdovec. V Nemčijo je prišel že leta 1906 in se zaposlil najprej v Porurju kot rudar, pozneje pa je prišel v bavarski premogovni revir v Penzberg. — Naj počiva v miru!

**Po Bavarskem** se je vršila priprava na Veliko noč po vseh krajih, kjer je vsaj nekoliko

večje število rojakov. Precej jih je prejelo zakramente in tako opravilo svojo velično dolžnost.

**Socialen dvig rojakov:** Na splošno lahko ugotovimo, da imajo naši rojaki boljša stanovanja in da so se že bolj udomačili na tujem, kot pa je to bilo še pred dvema ali tremi leti. Začetek je povsod težak, a s svojo pridnostjo so se naši ljudje hitro postavili na lastne noge. Nekateri že zidajo hiše, v nekaterih družinah fantje in dekleta že hodijo na gimnazije, povsod je videti dobro in trdno voljo, da bi si uredili boljše življenje. Naj Bog da tem prizadevanjem svoj blagoslov!

### Baden-Württemberg

**Krsti:** Dne 9. februarja je bila krščena v župni cerkvi Kirchheim/Teck Agata, hčerka prvorojenka Franca in Marije Adamič, stanujočih v bližnjem Jesingenu; dne 16. februarja pa v Stuttgart-Feuerbach Helena, tudi prvorojenka Adolfa Kopričnik, doma iz Dobrne pri Celju in Roze, roj. Vidern iz Otelce (Angelske gore) v Slovenskem Primorju. Botra sta bila zakonca Pergar Ivan in Cvetka. — Obojnim staršem čestitamo, hčerkicama pa voščimo zdravja, hitro rast, posebno pa, da bi bile Bogu in staršem v veselje.



Slovenski pari, ki se poročajo na tujem, so veseli, če jih kdo na domu čaka, ko se vrnejo iz cerkve. To srečo sta imela 22. februarja v Hildenu v Nemčiji tudi rojaka Ivan Tomažič in Marija Šegula, saj ju je na pragu pričakala slovenska kuharica.



Poroke nismo imeli v zadnjem mesecu nobene, v pripravi pa jih je več.

Iz februarске številke sta vam znana novoporočenca Mirko Drobnič in Marija Miklič, poročena v Heidelbergu dne 11. januarja. Sedaj pa je prispela žalostna novica, da mladi mož leži v bolnici težko ponesrečen. Dne 31. 1. zvečer se je vračal od dela in prav pred njegovim stanovanjem ga je podrl avto, ki je hotel prehiteti drugega, čeprav je bila cesta precej ozka. Mislimo si lahko, s kakšno silo ga je podrl! Roko ima v rami in nogo pod kolenom vso zlomljeno. En dan je bil v nezvesti zaradi pretresa možganov, a pozneje je prišel k sebi. Njegovo življenje menda ni v nevarnosti, trajalo pa bo najmanj pol leta, preden se bo popravil. Brezvestni šofer jo je popihal kar naprej, ne meneč se za ranjenca, toda nekemu možu se je le posrečilo ujeti. Zapisal si je številko avtomobila in tako so šoferja še tisti večer izsledili. Bolnika in njegovo prizadeto ženo priporočamo vsem v molitev. Mi vsi pa lahko izluščimo iz tega dogodka dragocen nauk zase: nestalni in negotovi so vsi načrti, ki jih človek dela za to zemeljsko življenje. Ta svet je in bo ostal dolina solz in na tem dejstvu noben praznik, nobeno slavlje, nobena ohcet nič ne izpremeni. Poročno slavlje je lepo, a je zelo hitro pri kraju in potem se zopet začne resnoba in trpljenje. Ta misel pa nas ne sme delati črnogledov, marveč le prave kristjane, ki svojih upov ne stavijo v ta svet, marveč le v Boga in v neminljivo srečo, ki nas čaka nekoč pri njem.

## Porurje

**Šahovski turnir.** — Slovenski delavci v Porurju so odigrali v dneh 15. in 16. februarja letos 1. šahovski turnir v prostorih slovenskega urada v Oberhausenu. Zaznamovali so ga kot prvega že zato, ker je bil to verjetno sploh 1. javni šahovski turnir Slovencev v Porurju. — Za prvo mesto sta se borili mesti Oberhausen in Bottrop. Kot najboljši šahist se je izkazal g. Janez Papež iz Bottropa, ki je odnesel prvo nagrado. Drugo mesto je zasedel g. Franc Jelen iz Oberhausena. — Udeleženci tega šahovskega turnirja so enoglasno izrazili željo, da bi ustvarili v Porurju slovenski šahovski klub in se večkrat pomerili v tej zanimivi kraljevski igri, tako z našimi ljudmi kot z nemškimi šahovskimi klubi.

**Naraščaj so dobili:** v Podlesnikovi družini v Wengernu hčerko Ireno (krst 9. II.), v

Rajnarjevi družini v Essenu sinka Alfreda (krst 8. II.) in v Bunderlovi družini v Essenu sinka Andreja (krst 1. III.). — Čestitamo.

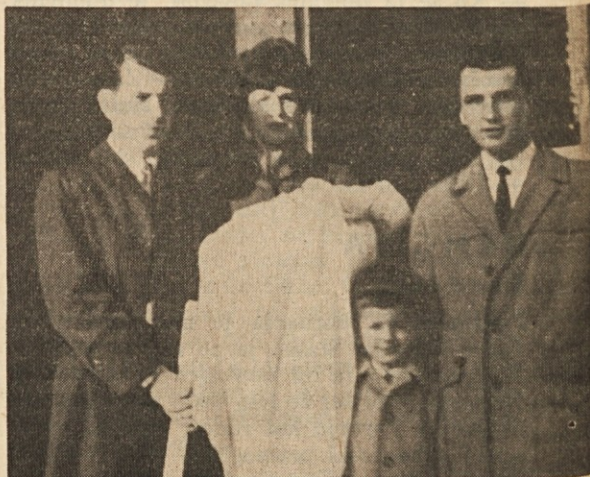
**Poročili so se:** v Mettmannu 7. 2. Janez Potočnik, rojen v Gubnem, župnija Pilštanj, in Edita Lörken, rojena v Dürenu; v Hildenu pa 22. 2. Anton Tomažič iz Male vasi, župnija Sv. Marjeta pri Ptuj, in Marija Segula, doma prav tam. — Tople čestitke!

## ŠVEDSKA

**Malmö.** — V soboto, 29. februarja, sta si obljubila trajno zvestobo v zakramentu sv. zakona v katoliški cerkvi v Malmö Franc Prša, doma iz Žižkov pri Črensovcih v Prekmurju, in Ivanka Iskra iz Zabič pri Podgrajah na Primorskem. Za priči sta bila gg. Jože Iskra in Ivan Čeh iz Malmö. Novoporočencema želimo mnogo let sreče in zadovoljstva!

**Smrt krščanskega očeta.** — V Korovcih pri Murski Soboti je dne 2. februarja preminil v 79. letu starosti Leopold Ciglar, oče Jožeta Ciglarja iz Malmö. Bil je vse življenje dober in zaveden Slovenec in katoličan. Zapušča dva sinova in dve hčeri, ker žena je že pred njim odšla po večno plačilo k Bogu. Naj dobri krščanski mož počiva v miru! Sinovoma in hčerama pa izrekamo naše iskreno sožalje!

**Ponovna prošnja.** — Kadar Vaš slovenski duhovnik utegne ali pa misli, da je potreb-



Mali Boris Kralj z očetom in z botri po krstu pred cerkvijo v Malmö na švedskem.



De slo -  
1 let v Belgraj

no, vam vnaprej piše, kdaj bo imel sveto mašo. Zgodi se pa zelo pogosto, da dobi čez nekaj časa od pošte pismo nazaj z opombo: »Se preselil; novi naslov neznan.« Še slabše pa je, če se vozi desetine ali celo stotine kilometrov daleč, da zve, da tistega, kogar išče, ni več na naslovu in se je preselil neznankam. S tem izgublja mnogo časa z nepotrebnimi poti in pisanji pisem. Že več takih pisem je dobil nazaj. Poleg tega tudi švedska pošta želi, da poveste, kam se preselite, da morejo poslati pisma za vami. Vaš slovenski duhovnik bi vam bil zelo hvaležen, če bi mu sporočili spremembo naslova ter vas za to uslugo lepo prosi.

**Sv. maše v aprilu** bodo na Švedskem: Prva (bela) nedelja, 5. aprila: Jönköping ob 12.30; druga nedelja, 12. aprila: Göteborg 9.15; tretja nedelja, 19. aprila: Malmö 9.30, Trelleborg ob 17; četrta ned., 26. apr. Västerås in okolica; prvega maja: Degerfors; prva nedelja v maju, 3. maja: Örebro. Rojaki, zberimo se čimbolj številno!

## NIZOZEMSKA

V Heerlerheide sta obe slovenski društvi imeli svoja letna občna zbora. Pri pevskem društvu je ostalo vse po starem. Društvu predseduje g. Anton Robek, tajniške posle ima na skrbi g. Franc Jančič, finančni »minister« pa je g. Rudj Garaj. Društvo že dolga leta zelo lepo in požrtvovalno vrši svoje poslanstvo. Iskrena hvalla vsem pevcem za zvestobo v požrtvovalnosti. — V odboru Društva sv. Barbare so za tekočo poslovno dobo sledeči možje: g. Franc Gril, predsednik; g. Franc Golob, podpredsednik; g. Anton Robek, tajnik; g. Franc Grošelj, drugi tajnik; g. St. Povh, blagajnik; g. Oton Januš, drugi blagajnik; g. Handler in g. Omerzu sta preglednika, g. Karel Taschauer pa zastavomoša.

Obema odboroma toplo čestitamo in želimo obilje uspehov pri naporih za napredek naše skupnosti. Na občnih zborih naših društev se redno ponavlja težko vprašanje, kje dobiti ljudi, ki bi bili pripravljeni nekaj svojega časa in nekaj svojih moči posvetiti naši skupnosti? Kdor ljubi našo stvar, temu žrtve za našo skupnost ne pomenijo križi, temveč veselje. Na žalost je takih vedno manj. Našim skritim delavcem za skupnost dolgujemo iskreno priznanje in hvaležnost. Pomagajmo jim! Sodelujmo!

V družini Snijders-Petrovič v Heerlenu se je sesticama Sabini in Annelieski pridružil



Slovenski delavci v nemškem Porurju vedno bolj zapuščajo rudnike in iščejo zaposlitve po tovarnah. Nekateri gredo radi na teren, da dobijo dnevnice (13.— DM na dan). — Maja 1959 so bili rojaki, ki jih vidimo na sliki, zaposleni v rudniku »Emil« v Essenu. Danes gotovo ne vidijo več drug drugega, ker so se medtem razkropili. Morda se bodo zopet srečali na 1. majski prireditvi v Oberhausenu?!

brhiki bratec, ki bo nosil lepa krščanska ime — na Frans Jozef Janez. K družinski sreči toplo čestitamo.

Ga. Ana Resnik iz Hoensbroeka je bila v bolniški oskrbi zaradi težko poškodovane noge. Pri Svetovih v Heerlerheide sta oba, gospod in gospa, bila vso zimo bolj boleha. Enako je bilo tudi pri Žoharjevih v Hoensbroeku in še marsikje drugod. Upamo, da bo pomladno sonce našim bolnikom prineslo olajšanja.

## AVSTRIJA

**Traiskirchen.** — Naj se enkrat oglasi tudi nekdo iz taborišča Traiskirchen, ki je znano mnogim Slovincem, ki so odšli iz domovine in so potem po štiri do pet mesecev v njem čakali, da se jim odpro vrata v daljni svet! Sicer to taborišče nima izgleda taborišča. Je to velika, ponosna stavba, ki je služila prej za oficirsko šolo. Pozneje so sem spravili madžarske begunce, od leta 1960 pa so v njem večinoma Jugoslovani. V zadnjih poletnih mesecih jih je bilo tudi do 1500, največ Hrvatov, nato Slovencev in Srbov, Makedoncev in Črnogorcev pa prav malo. Ravno tako je tu tudi nekaj Madžarov in Čehov. Pozimi to število močno upade.

Omenim naj, da prihaja med nas ob nedeljah in sredah č. p. dr. Mirko Cović. Ma-



šuje in pridiga najprej moškim v karanteni, ki so še v tranzitu, nato pa v kapeli za vse ostale. Neštevilnim Slovencem je že skušal pomagati na ta ali oni način. Veseli smo, da nam prinese tudi kaj slovenskega branjca. Za božič smo se ob naših pesmi počutili zares domače. Pesem najde vedno pot do srca, ta naša pesem, ki je neprecenljiva dobrina, ki smo jo ponesli v svet. Nikdar pa ne zveni tako otožno in boleče iz mladih grl kot takrat, ko odhaja transport v daljno Avstralijo ali Kanado. Takrat nam je domovina tako blizu kot še nikoli... Slovenci! Nikolli ne pozabimo svojega naroda, jezika, svoje vere, naših lepih slovenskih običajev in naše pesmi!

**Linz** — V družini Ivana Živkoviča iz Šofarskega pri Ljutomeru in Ivanke, roj. Lampič z Orljega pri Ljubljani se je 20. februarja pridružil sinku Črtomiru krepak bratec, ki so mu dali ime Gorazd. Čestitamo.

## slovinci po svetu

**V Mendozi, sredi Argentine**, so igrali tamkaj naseljeni Slovenci igro »Kralj Svetopolk«. Napisal jo je Slovak Ivan Stradola in so jo prevedli v slovenščino. Drama je naredila mogočen vtis. Popisuje zadnja leta vladanja Svetopolka na Moravskem in zaton njegovega kraljestva. Svetopolk je izpodrinil s prestola kneza Rastislava, ki je poklical na delo med Slovane sv. brata Cirila in Metoda.

**Slovenski moški zbor** v avstralskem Sydneyu postaja vedno bolj znan. Vodi ga g. Klakočar. Avstralci jih kar naprej vabijo, da jim zapojejo ob raznih slovesnostih. Peli so ob srebrni maši župnika v Paddingtonu in med poslušavci so imeli samega sydneyskega župana. Pri slovenski polnočnici jih je poslušalo 1200 ušes. Za marec so bili naprošeni, da zapojejo ob 20-letnici tamkajšnjega škofa. »Fantje, le pogumno!« jim pravijo naši ljudje. »Slovenska pesem z vami prodira v vedno širše kroge!«

**V Kanadi sta se združili** dve slovenski društvi »Slov. kat. prosvetno društvo Baraga« in »Društvo Slovencev«. Novemu, skupnemu društvu so dali ime »Društvo Slovencev Baraga«. Življenje marsikaj prinese, a

pride čas, ko naj tudi odnese. Ni prav, če vse nategujemo na isto kopito in nimamo razumevanja za različna stališča. Če pa se pojavi potreba po združitvi, tudi ni prav, če zaradi časti ali preteklosti nasprotujemo združitvi.

**Argentinski Slovenci se veselijo** treh svojih novomašnikov. Na praznik Brezmadežne je buenosaireški pomožni škof in predsednik izseljenskega odbora podelil mašniško posvečenje trem gojencem slovenskega semenišča v Adrogué: Lovru Tomažin, Primožu Langus in Juniju Rode. Naj jim da Vsemogočni mnogo blagoslova na njihovi duhovniški poti!

**Zelo močna je skupina prekmurskih Slovencev** v Montréalu v Kanadi. Skupaj z drugimi so pod vodstvom č. g. Časla kupili od Slovakov cerkev sv. Cirila in Metoda za 77.000 dolarjev. Pri cerkvi je tudi dvorana in župnišče. Do konca tega leta mislijo Slovakom vse plačati in bodo postali tudi na »papirju« gospodarji cerkve, dvorane in župnišča.

**Nizozemski inž. Schweiser** je bil letos v Kranju inštruktor tekstilne stroke. S presečenjem je ugotovil, da imajo pri nas tudi razne tehnične zanimivosti zelo starega porekla in primitivnih tehnoloških postopkov. V Stražišču pri Kranju so svoje dni izdelovali žimnasta sita na posebnih sitarskih statvah, ki so danes že redkost. Ing. Schweiser je odkupil take statve in jih poslal v »Tekstilni muzej« v Enschede na Nizozemskem, kjer imajo veliko občudovalcev. Razen »sitarskega stola« je odnesel na Nizozemsko tudi posebno stojalo za izdelovanje jalb, takozvani »locenj«. V belokranjskih Adlešičih je videl tudi nekaj novega: tkanje na »šibe«. V Gorjancih so mu pokazali najstarejši tip ročnih statev, ki so pokončne, zelo enostavne in skoraj enake onim, na katere so tkali pred 2000 leti v Egiptu. O teh zanimivostih je pisal tudi nizozemski dnevnik »Dagblat Tubantia« in revija »Spil en Spoel«.

**V slovenskih ljudskošolskih tečajih** v Argentini je bilo lani vpisanih nad 700 otrok. Najmočnejši tečaj je bil v kraju San Justo, kjer je hodilo v posebno slovensko šolo 120 otrok! Imeli pa so tudi srednješolski tečaj



in sicer v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Obiskovalo ga je 60 dijakov in dijakinj.

**15 velikih oljnatih slik** je v februarju razstavil na posebni razstavi v Torontu rojak Božidar Kramolc, ki živi že več let v Kanadi in je priznan slikar.

**V vsakem od dveh milijonskih mest** Avstralije — v Melbourne in v Sydneyu — je kakih 6000 Slovencev. Dušnopastirsko delo opravljata v vsakem kraju po dva naša frančiškana, en starejši in en mlajši. Avstralska mesta so razdeljena na več samostojnih edinic kot mestni deli s svojim županstvom in s svojim poštnim uradom. Zato če kdo napiše na naslovu samo »Sydney« na primer, ni zadosti. Nujno je treba napisati še mestni predel, da bo pismo prišlo v prave roke.

**Sin slovenskih staršev** v Združenih državah, Matt Cvetič, je napisal svojo resnično zgodbo, strahotno zgodbo, kako je bil osem let v ameriški komunistični stranki kot poseben zaupnik in kako je moral v ta namen žrtvovati svojo družinsko srečo in pasti v prezir in sovraštvo pred sorodniki, znanci in prijatelji. Knjigi je naslov »The big decision« in se prodaja po en dolar.

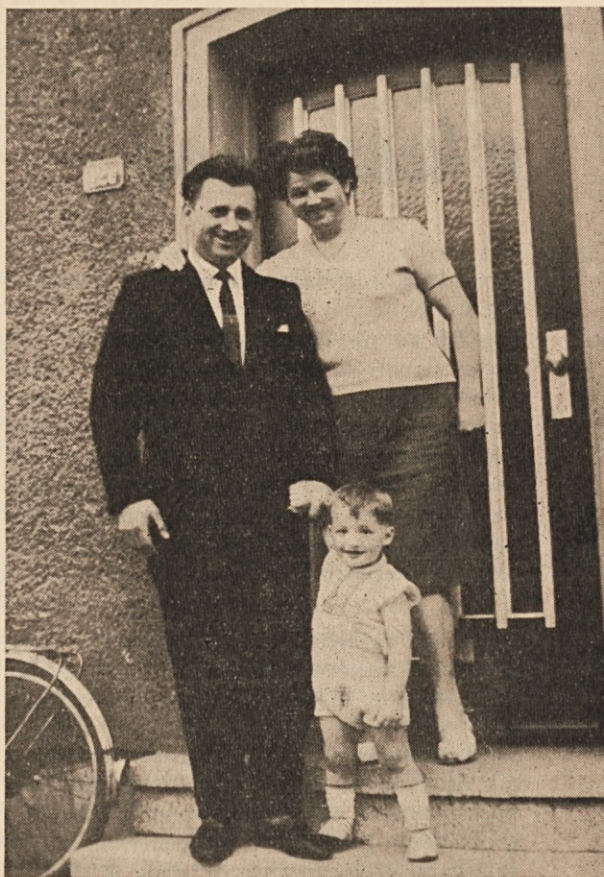
**Februarja je prišla v Nemčijo** iz Argentine rojakinja Marija Prijateljčeva in postala kirurška asistentka v neki bolnišnici. Prva »žrtev«, k je padla pod njen nož, je bil Slovenec iz Kranja, šele nekaj mesecev v Nemčiji... Povsod najdeš Slovence!

»**Pri belem konjčku**« je naslov ugri, ki so jo naši Avstralcji pokazali na odru v Sydneyu in se dobro odrezali.

**Naš kipar France Gorše**, slikarja Jože Vodlan in Miro Zupančič so si uredili stalno bivališče in atelje za svoje delo v Brooklynu pri New Yorku.

**Tretji glasbeni festival** so imeli naši naseljenci v kanadskem mestu Toronto. Program so izpolnili predvsem učenci slovenske šole. Nastopali so ali skupno v zborih ali pa v solo-točkah.

**Frank Lausche**, naš ameriški rojak, bivši clevelandski župan in danes senator v Združenih državah, je v tedniku Newsweek zapisal o nas tudi tole: »Ena od tradicij, ki so jih Slovenci prinesli s seboj (v Združene države), je bilo njihovo spoštovanje za javne



Črtaličeva družina iz Oberhausena (Zap. Nemčija) z veseljem zre v pomladne dni. V Porurju res ni veliko lepih dni, zato moraš vsak sončni dan izrabiti za sprehod, če si le prost.

službe, njihovo prepričanje, da je dober javen delavec tisti, ki smatra svojo službo za sveto dolžnost in ki se tej svoji službi posveča s skoraj duhovniško vdanostjo.»

**V proslavo 15-letnice** slovenske službe božje v kraju Ramos Mejia v Argentini so na cvetno nedeljo uprizorili znameniti Pasijon v besedi in sliki, kakor ga je napisal pod imenom »V času obiskanja« Edvard Gregorin in so ga do leta 1945 vedno igrali v ljubljanski drami.

**V Venezueli se je lepo uveljavil** rojak dr. Dare Vovk, ki je dovršil potrebno specializacijo za bolezni srca v Mehiki in danes vodi vodstvo državnega zavoda za take bolezni v Cumaná (Sucre).



# Dagadek v kresni noči

4.

»Iz tega bi se dalo sklepati, da je vendarle tujec —«

»Nič se ne da sklepati, prijatelj!« me je s čemernim obrazom prestregel Kres. »Pri tej neumni stvari je sploh najpametneje ničesar sklepati, ker pride vedno narobe, kot si pričakoval. Človek bi res sklepal, odpeljal jo je tujec bogvekam daleč po svetu... in v teh tednih sem zaman pretaknil vse kote naše ljube domačije, a glejte: 8. avgusta sta bila na pokopališču v K...«

»Kaj poveste!« sem ostrmel.

»Na grobu njene hčerke, ki je, kakor veste, utonila 8. avgusta pred tremi leti. Vsako leto na ta dan so žalujoči starši obiskali detetov grob. To pot pa je gospod Belin v svoji zmedenosti na obletnico povsem pozabil. Spomnil se je nanjo šele čez dan, brž kupil venec in se popoldne popeljal tja. Na grobu je že ležal venec, materin venec! Ona je bila na grobu že zjutraj, prišla je z avtom v spremstvu neznanega gospoda, dala je potlej tudi za mašo kakor po navadi, pa se spet odpeljala. To vse je zvedel gospod Belin pri župniku, ki se je čudil, kako da je prišla gospa tokrat sama. Gospod Belin se je opravičil s primernimi izgovori. Župnika kaj več izpraševati seveda ni smel, da ne bi zbudilo suma... In tako smo spet tam, kjer smo bili prvi dan, to je, da ničesar ne vemo!« je trpko končal Kres in segel po škatli cigar: »Dajte, prijatelj Vid!« »Se eno vprašanje, prijatelj Egidij. O ugrabitelju gospe Tije niste mogli prav ničesar zvedeti? Ali je pripadal vaši bratovščini, kakor ste prvotno domnevali, to —«

Kres je zamahnil z roko: »Med našimi ga ni. Sploh je pri nas samo eden, ki ima avto: neki zdravnik. Vse kaže, da imamo opravka z lisjakom, ki je nekaj izvolal o naši bratovščini in to zvijačno uporabil pri gospe Tiji. Vaša slutnja bo nemara prava.«

»Po mojih mislih je tu mogoče dvoje: ali se gospod Belin moti v tistem, kar je videl takrat na savskem mostu, mislim namreč tisti pozdrav med avtomobilistom in gospo Tijo, ki je bil kakor pozdrav bratovščine, V znamenju srca, ali pa se gospod Belin ne moti, in tedaj nastane vprašanje: kako je mogel pozdrav biti znan gospe Tiji? Sklepam, da je tista branjevka, ki je pripadnica vaše bratovščine, navduševala tudi gospo Tijo za to bratovščino.«

»Da, da,« je prikimaval Kres. »Saj mi je branjevka sama povedala, da je pridobila imenitno gospo.«

»No, vidite! Po vsem tem je razumljivo, da se je gospa Tija, ki je bila ravno tedaj vsa v takih mislih, dala zlahka odpeljati od nekoga, ki je prišel ponjo v znamenju srca. Morda je v trenutku celo mislila, da je prišel ponjo sam gospod doktor Egidij Kres, zasebni detektiv, h kateremu se je že tako nameravala zateči. Prosim, vse je verjetno, vse je v našem primeru mogoče. Obračajmo stvar kakor koli, enega ne smemo nikoli prezreti: bolno, nenormalno duševno stanje te žene.«

»Z vsem, kar razlagate, se popolnoma strinjam,« je pripomnil Kres. »Žal pa nam s tem ni prav nič pomagano. Uganka, kje je gospa Tija, ostane še zmeraj nerešena. — In kaj prinašate vi novega?« je vprašal in se trudno zleknil v naslanjač.

Hudo slabe volje je bil prijatelj Kres. Razumljivo! Ko sem mu zdaj poročal o svojih čudnih doživljanjih z Abo, me je sicer z zanimanjem poslušal, na koncu pa je skomizgnil z rameni in hladno ter pikro dejal: »Hm, bojim se, da vaši sledovi vodijo na vse strani, samo ne h gospe Tiji.«

»To pravim tudi jaz,« sem mu vrnil udarec, »zlasti zdaj, ko so nas vaši sledovi tako imenitno približali cilju! Trdim celo, da gospe Tije na ta način ne bomo nikoli našli, ne njen mož, ne vi, ne jaz, razen če nam pride na pomoč kako srečno naključje.«

»Kako naključje?« je zarenčal Kres. »Kolikokrat sem vam že rekel, da naključja ni! Vse na svetu vlada višja volja.«

»No, pa višja volja,« sem se vdal. »Saj ne gre za besede. Samo na pomoč naj nam pride!«

\*

Nekaj dni zatem nam je res prišla na po-



moč — višja volja, da se izrazim s Kresom.

Prišla je s tistim gromozanskim črnim oblakom, ki je čez pokrajino, vso bleščečo v zlatem soncu, vrgel pošastno, strahotno senco. Ljubi oblak, sem prosil, prizanesi mi in drži vodo, nikar še ne odpiraj svojih zavornic; glej, nad sto kilometrov je še do Ljubljane, spotoma imam še opravke, a rad bi bil nocoj doma, jutri bi šel na srnjaka... Bodí dober, ljubi oblak, in potrpi malo! Tako sem prosil in vozil z vso hitrostjo, kolikor je pač dopuščala slaba cesta, neprenehne vijuje in silni prah, ki je plesal pred menoj v blaznih vrtincih.

Toda oblak je bil neizprosni, neusmiljen. Ker ga je gnala huda ura. Prihrumel je v divjem besu, se nizko valil čez dobrave in zamolklo rjovel ko togoten lev.

Blížal sem se neki vasi, videl bežati ljudi s polja in tedaj, tedaj se je usulo! S silovitim hruščem in truščem, da je zaglušilo ropot mojega motorja. Toča — ko jajca debela!

Reši se, kdor se more! Trenutno ne vem, kaj in kam bi. Po meni pada, žk — med pleča, žk — na roko, da od bolečine stisnem zobe; trèsk! — se razpoči nekaj na reflektorju in vse naokoli poka, bobna, bije... Skozi trdi zavor ledenih zim vozim in ves zbežan, zmeden in na pol slep se oziram po zavetju.

Tam izza visoke žive meje se prikaže bela cerkvena in ko da bi mi prijazno migala: vrata so na stečaj odprta.

Dve kokoši sta prestrašeno sfrfotali iz božjega hrama, ko sem pripihal noter, vesel in Bogu hvaležen za milost. A v trenutku, ko sem našel zavetje, je toča prenehala; zato pa je tem huje lilo, treskalo in grmelo. Ni mi kazalo drugega, ko počakati v cerkvi, da se nevihta poleže. Potinil sem svoje vozilo lepo k vhodu, toliko da je bilo pod streho, sam pa sem se lepo usedel v zadnjo klopo in se predal premišljevanju, kakor se spodobi na takem kraju.

Bila je preprosta, srčkana vaška cerkev, ki jih tako ljubim in ki me vedno živo spominjajo srečnih let, ko sem bil otrok in sem rad molil. Danes sem grešen, posveten človek, poln slabih nagnjenj in ničemurnih želj in moliti komaj še utegnem. A vseeno je Bog tako dober z menoj; kolikokrat sem že

občutil njegovo očetovsko roko, ki me je peljala skozi vse nevarnosti. Prav zdajle tudi: zunaj razsaja neurje, jaz pa ždim lepo na suhem in na varnem v cerkvi. In tista ledena kepa, ki me je usekala na roko, da krvavim, kako lahko bi mi bila priletela na glavo, me omamila in vrgla z motorja! A vse je šlo po sreči. Tudi to je božja roka.

Marsikaj sem premislil tam v cerkvi, česar človek drugače ne premišljuje. Marsikaj mi je prišlo na misel, kar se mi je zdelo prav, če si zapomnim. Zato sem vzel iz žepa beležnico in si zapisoval to in ono. Ko sem tako pisal, me zdajci potrese za ramo trda, težka roka. Za mojimi hrbtom je stal možakar in mi migal, naj grem ven. Njegov temni obraz mi ni obetal nič dobrega. Pred cerkvijo se je gibalo že več postav.

»O ljej!« sem si rekel. Torej me je le nekdo videl in me šel zatožiti župniku. Bratec, zdaj bo pa huda!

Pred cerkvijo je pod dežnikom stal gospod župnik, z njim pa dva možakarja, eden s cepcem v roki, drugi z gnojnimi vilami. Ta dva sta se zdaj postavila k mojemu motorju, vsak na eno stran, kakor dva gardista. Izza župnikovega hrbta je pokukavala majčkenka, zgrbljena stanka z zelo šiljastim noskom in močno šiljasto bradico, sukala oči in sklepalala roke vsa v grozi in razburjenju. Takoj sem zaslutil: to je sovražnik!

Prijazno nasmejan stopim mednje in pozdravim. Nič odzdrava, mračen molk, vsi gledajo v tla. Besedo popnime mežnar, ki me je aretiral, in bil ves rdeč v obraz ter rožljaj s koljuči:

»Zakaj ste zapeljali v cerkev, a?«

Mirno razložim, kako je bilo. V stiski se nisem vedel kam drugam zateči. Nikjer bližu ni bilo strehe in kraj mi je neznan. Cerkev pa je bila odprta ko nalašč. Zatekel sem se vanjo, v božje zavetišče. »Oprostite, gospod župnik, in vi vsi!« sem rekel. »Ni se zgodilo v slabi nameri...«

Na to moje opravičilo so se mi obrazi zazdeli za spoznanje milejši, cepci in gnojne vile manj grozeče... Tedajci pa je izza župnikovega hrbta zapihala tista šiljasta bradica in se pognala naprej ko huda kolja:

»Sveti križ božji, takšna pregreha, takšna



pregreha! Oh, zato pa je Bog kar vpričo poslal točo nad nas!«

»Mila prijateljica!« sem jo nagovoril. »Toča je že tolkla, preden sem storil jaz to pregreho. Le pogledajte tukaj!« (Pokazal sem na plahto, ki je pokrivala motorjevo prikolico; tam so še ležala ledena zrna.) »Toda v trenutku, ko sem prestopil prag te cerkvice, je toča prenehala, kakor bi odrezal. To je resnica.«

»Kakopak! Toča je prenehala, ko sem jaz polkadila okoli hiše in zmolila očenaš k svetemu Hieronimu.«

»Potlej je pa škoda, da niste opravili tega že prej, ko se je pripravljalo k hudi uri. Bi nas vsaj toče obvarovali!«

Trenutno je spreletelo obraze nekaj kakor veselost: cerkovnik se je z rokavom pobrisal čez usta, cepce se je namuznil, gnojne vile se malo povesile... A za mene ugodno razpoloženje se je takoj spet sprevrglo, ko je cerkovnik nadaljeval ostro zasliševanje z vprašanjem:

»Pa zapisovali ste si tudi nekaj v cerkvi, kaj ste zapisovali, ha?«

Spet se je hotela oglasiti moja mila prijateljica, a cerkovnik jo je zavrnil: »Molči zdaj, Zefa!« Jaz pa sem odgovoril:

»Kaj sem si zapisal? Kaj pa stoji zapisano tamle gori na prižnici?«

Cerkovnik je bil malo v zadregi, ko je zamrmral: »No, nekaj latinskega je.«

Nadaljeval sem z beleznico v roki. »Takole je zapisano: »Audite verbum Dei!« Rajši naj bi bilo zapisano po slovensko »Poslušajte božjo besedo«, da bi ljudje razumeli in ne bi med pridigo dremali... Naj bi, bratje, mi vsi, dan in noč, vsekdar in povsod poslušali le besedo božjo, ki nam ukazuje: Ljubite se med seboj. Bodite usmiljeni in prizanesljivi in naj se človek ne povzdi-guje nad človeka. Vsi smo bratje in sestre.

To sem si zapisal, ker mi je tako narekoval notranji glas,« sem pristavil tiho, z roko na srcu in s sklonjeno glavo. In glej, ko se ozrem — kaj, ali sem zašel v bratovščino prijatelja Kresa? — Vsi okoli mene so stali tako, z roko na srcu, s sklonjeno glavo, v svečano-resnornem molku, župnik, cerkovnik, mož s cepcem, mož z gnojnimi vilami — vsi, tudi Zefa, bojevita starka. Rahlo je kap-

ljal dež in skozi bežeče oblake so posevali zlati sončni žarki.

Zdaj je župnik, ki ves čas ni spregovoril besede, dvignil obraz in prvič sem pogledal v njegove oči, sinje, blage, apostolske oči. Obličje mu je zaplamljeno v prisrčnem smeh-ljaju, ko je stopil k meni in mi podal roko.

Kaj bi še pravil! Preiskava pred cerkvijo se je končala z mojim zmago-slavnim odhodom v župnišče, v goste.

A ne mislite, da smo šli kar tako! Ho, v prikolico se je usedel gospod župnik, cerkovnik je zajahal zadaj in tako smo se popeljali v vas, in sicer ob častni četi cepca in gnojnih vil in prijateljice Zefe, ki se je kar križala.

V župnišču sem preživel prijeten večer kot že dolgo ne. Ostal sem kajpak tudi čez noč, saj me niso pustili iti.

Drugi dan, v nedeljo zjutraj, sem bil tudi pri maši. In tam v tisti zakotni vasici, v cerkvi, med mašo, ko sem se oziral malo tudi tja na žensko stran, sem med kmečkimi ženskami, v preprosti obleki in ruti, nena-doma zagledal — gospo Tijo.

Še danes sem prepričan, da bi takrat gospe Tije ne bil opazil in bi odšel iz tistega kraja, ne sluteč, da tam prebiva, če... no, če ne bi tisti betežni očanec zraven mene toliko smrkal in hrkal. To je motilo mojo zbranost, pa sem se pomaknil nekoliko naprej in prišel tako vstric klopi, kjer je na drugem koncu klečala ona.

Spreletelo me je po vsem životu, ko sem jo zagledal. Ali je mogoče? Ali me ne varajo moje oči? Skrivaj sem izvlekel iz žepa njeno sliko; ne, ni mogla biti zmota: ona! Poslednji dvom je zginil, ko se je zdaj raz-legnila po cerkvi pesem: »Ti, o Marija, moje veselje...« Pela je vsa verna srenja in tudi ona. Lahno ko škranček se je dvigal njen glas nad vse druge glasove in ljubko-žvr-goleče krožil po cerkvi.

Opazoval sem jo in si belil glavo s sto vprašanji. Kaj neki se je zgodilo z njo, kaj jo je zaneslo v to zakotje, kaj da odlična, elegantna ljubljanska dama kleči zdaj tukajle kot preprosta vaška ženska, revno oblečena, z ruto na glavi in skromna ko dekla?

(Dalje prihodnjič)



brali smo

## GOSPODARSTVO

LEH 88 POŠT. PLAČ V GOST. PETER, 15. FEBRUARJA 1961 SPED. IN ABN. POSTALA CR. II

Iki izhaja vsak teden v Trstu, poroča 14. februarja, da je Tomšičeva, predsednica slovenske vlade v Ljubljani, izjavila, da se je slovensko gospodarstvo jasno orientiralo na vključitev v mednarodno delitev dela z vsemi posledicami. Slovenija se vključuje v tuja tržišča in s tem prevzema nase, da bodo tuji trgi vplivali na kvaliteto njenih proizvodov in na njihovo ceno... Slovenija je imela 1945 mnogo več proizvodnih sredstev kakor v drugih jugoslovanskih republikah, a medtem so zastarela in je industrija v Velenju bolj izjema kot pravilo... V Sloveniji niso samo živela, ampak tudi drugi proizvodi dražji kakor v drugih republikah. Slovenija se je približala ali že skoro izenčila s cenami v Italiji ali v Avstriji, kar je pomembno glede na rastoči turizem in obmejni promet. Nošenje živil preko meje je že brezpomembno. Odstotek visoko kvalificiranih kadrov v Sloveniji zaostaja za jugoslovanskim in svetovnim povprečjem... Letos bo prišlo v Slovenijo delat verjetno okrog 30.000 sezonskih delavcev iz južnih drugih jugosl. republik, iz Slovenije pa odhajajo delat ljudje v Avstrijo in Nemčijo.

4. marca pa poroča »Gospodarstvo«:

»Zadnje čase je nastopil izrecno v Sloveniji, mnogo bolj kakor pa v drugih jugoslovanskih republikah, še drugi faktor, namreč da so se cene potrošnega blaga, zlasti pa prehrabnenih artiklov, približale in ponekod tudi dosegle cene avstrijskih in italijanskih tržišč, ki prihajajo v poštev pri slovenskem obmejnem prometu. Zato marsikdaj in marsikje izpada blago, ki se ga je prej splačalo prodajati v maloobmejnem prometu osebnem. Zdaj se ljudem v Italiji ne splača več kupovati malenkostnih količin mesa ali masla v Jugoslaviji, ko so na italijanski strani enake cene... Kaj hitro so se tudi pojavile posledice velikih modernih blagovnic, zlasti konfekcijskega blaga v Novi Gorici. — Vsi ti in drugi činitelji narekujejo nujno ne samo čvrst položaj dinarja ob meji, temveč njegov dvig do skrajne meje uradnega tečaja.«

## O DOMOVINA

s čistostjo ljubezni prve  
sem bil ti vdan  
in ljubil sem s strastjo moža te;  
ti pa imaš v gosteh prečudne svate,  
ki dan in noč te žro, da mrve  
ljubezni  
otrokom tvojim ne ostane.

Ne gane te, da zdaj  
otroci tvoji  
beže na vse strani  
in so semena v vetru.

Kjerkoli poženo otroci tvoji  
korenine,  
povsod je pesem tvoja z njimi.

O domovina moja,  
v zelenju koplješ se poleti  
in kot nevesta bela si pozimi.

Zategnil sem srce nocoj,  
da vro iz mene melodije  
bolečine.

Utrujeni smo,  
žejni smo ljubezni tvoje,  
domovina,  
in, ko dovolj ti bo gorja,  
pokliči otroke svoje.

Prišli bodo iz kontinentov vseh  
in raztegnili bodo meh  
prostosti  
preko vseh mej,  
do srca — do Boga.

O domovina,  
s čistostjo ljubezni prve  
sem bil ti vdan  
in ljubil sem s strastjo moža te;  
ti pa imaš v gosteh prečudne svate,  
ki dan in noč te žro, da mrve  
ljubezni  
otrokom tvojim ne ostane.

C. K. LEVIN



## rojaki pišejo

Mnogi milijoni so žalovali za našim predsednikom Kennedyjem... Cenili smo ga kot rodnega brata, a ga nekateri ne bi nikoli priznavali kot sedaj. Šele njegova smrt je prinesla spoznanje. V dno srca smo se počutili ob njem varne... — G. H., Skokie, U.S.A.

Resnično, povem vam, da sem se zelo razveselila, ko sem zagledala in čitala slovenske besede. Od leta 1919 živim med Nemci in Italijani. Po cela leta ne slišim naše besede; samo v mislih, sanjah in v knjigah najdem moj dragi slovenski jezik... — J. V., Italija.

27. 2. je »Katoliški glas« iz Gorice prinesel žalostno

poročilo, kako so v Kojskem, v Medani in Sempetru pri Novi Gorici praznovali pust. Oponašali so v maskarah, kaj delajo duhovniki, in delali, kot da bi obhajali... s klobaso. Nas Slovence po zapadni Evropi mora biti sram, da se pri nas doma kaj takega dogaja. Le kako morejo oblasti kaj takega pustiti? Rad bi dobil ime in slike tistega človeka, ki nas s takim neslanim početjem žali, da bi mu ob priliki pokazal, kam spada. Verjetno pa je tisti človek malo prismojen in je treba le s pomilovanjem gledati nanj... S. K., Moers, Nemčija.

Danes sem poslala naročnino za »Našo luč«. Ker sem

s plačilom netočna, sem poslala nekaj več. Prosim, oprostite! Sem že 20 let v tujini in čeprav sem se že vživela v svojo drugo domovino, me vse, kar prihaja od mojih ljudi, gane... T. B., Merano, Italija.

Da bo vsem jasno, kako je z versko svobodo v domovini, naj popišem, kaj se je zgodilo rojaku, ki je vložil prošnjo za izbris iz jugoslovanskega državljanstva pri tukajšnjem konzulatu. Uradnik, menda prej železničar, mu je rekel: »Vi ne boste smeli domov, četudi dobite ta izbris.« »Zakaj ne?« ga je vprašal prijatelj. »Zato ne, ker ste pri slovenskem cerkvenem odboru.« Kako naj potem človek verjame raznim slovesnim izjavam o svobodi, če kaj takega doživljamo že tu v tujini... C. P., Avstrija.

### Misel na mater

Če smel bi kdaj izbrati si dar, pobožno bi pokleknil pred oltar in prosil bi ponižno iz srca, takole prosil bi Boga:

O Bog, če željo svojo smem izdati, dovoli mi, da le enkrat še z rokó ljubečo me poboža mati, samo enkrat še njen nasmeh naj me osreči kot nekdaj.

Saj mnogo mater pred menoj sedi, a moje matere med njimi ni; naj prosim še tako lepo, nazaj več matere nikdár ne bo!

V. K., Francija

### Napredek...

#### I.

Oče Marko Pohlin, slovenski pisatelj in preporoditelj, je v Ljubljani 1771 izdal knjižico s prevodom iz nemščine: »Cesarski patent o vpisu in prijavi k vojakom« (Kaiserliches Patent von der Militärbeschreibung und Meldezetteln).

Celjski kresijski poglavar je 6. oktobra 1808 v Celju imel nagovor na vojake, ki je nato izšel v posebni knjižici v slovenščini: »Nagovor do deželobrambovcov od kresijskega poglavarja, v Celji 1808.«

Cesarsko-kraljevi stotnik Andrej Komel pl. Sočeban je leta 1874 pri Mohorjevi družbi v Celovcu izdal knjigo: Kratek poduk o zemljišču c. k. slovenskim vojakom v poduk, z nemškim podnaslovom: Auszug aus der Terrainlehre zum Gebrauche für die Soldaten slovenischer Nationalität (= Izvleček... za vojake slovenske narodnosti).

Isti hvalevredni stotnik je 1887 pri isti založnici izdal »Kurzgefaßte praktische Grammatik der slovenischen Sprache für Deutsche... Zum speciellen Gebrauche in den Militärschulen... Vom k. k. Reichs-Kriegsministerium zum Gebrauche für die Cadetenschulen... approbirt« (= Kratka praktična slovnica slovenskega jezika za Nemce... Posebno za uporabo v vojaških šolah... Potrjeno od cesarsko kraljevskega vojnega ministrstva za uporabo na kadetnih šolah...).

Cesarsko-kraljevi nadporočnik Jožef Pfeiffer je 1896 na Dunaju izdal knjigo: Slovenische Militär-



Sprache. Ein Handbuch für den Vorgesetzten im Verkehre mit Untergebenen (= Slovenski vojaški jezik. Priporočnik za nadrejenega v občevanju s podrejenimi).

## II.

„Tov. general Avšič sproži vprašanje jezika v naši vojski in poudarja, da je v preteklosti prav to vprašanje vnašalo v vojsko veliko nezadovoljstvo. Tito nato odgovori: „Jasno, povsem jasno, vi ste slovenska vojska in zato morate imeti v njej slovenski jezik od vrhovnih komand do najnižjih enot!“ (Citirano iz članka „Čas velike revolucije. Zapisek o sestanku slovenske delegacije s tovarišem Titom dne 1. XII. 1943“, v Naših razgledih, XII, 23. nov. 1963, štev. 22 (285), stran 438, spodaj).

## III.

Člen 42. nove ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije, sprejete 7. aprila 1963, se glasi: „Ravnopravni su jezici naroda Jugoslavije in njihova pisma... Izuzetno, u Jugoslovenskoj narodnoj armiji komandovanje, vojna obuka i administracija vrše se na srpsko-hrvatskem jeziku.“

J.

## VESELI DOGODKI

»Kje jih vendar pobirate?« me je ustavila nekoč brhka slovenska mamica, ki se očitno mi potegovala za vitko linijo. Prav je imela in še ima prav. Svoj čas sem prejel iz Avstralije pismo, tudi od slovenske mamice, v katerem toži, kako trpi v bolnišnici samo zato, ker je jemala preveč zdravil za shujšanje, toliko, da se je v treh mesecih olajšala kar za 35 kilogramov. Ne smemo si delati nobenih skrbi in preglavic, če Stvarnik naše kože ni »pripopal« naravnost na kosti, ampak je vmes naložil več ali manj mesa. Ta nadevek kar lepo v miru pustimo, pa čeprav nam razganja razne dele in oblike telesa.

Kje jih pobiram, bi bila rada zvedela dobra naša mamica. Odgovoril sem ji z besedami našega pesnika: »Glej, stvarnica vse ti ponudi, le jemaj od nje ne zamudi.« Rimljani so rekli, da se neumnež brez vzroka smeje. Če je neumen tisti, ki se brez vzroka smeje, je pa še bolj neumen, kdor ima vzrok, pa se ne smeje, češ da je modrijan.

Čemu se bomo pa danes smejali? Dajmo se sosedu, pa ne mojemu! Dolgo je bil čakal zaradi mame in odlašal z ženitvijo, da ne bi dobila naslova »taščec«. Sam Bog ve, zakaj je to ime tako strašno, da se ga vsaka boji, posebno odkar so Zmajski most v Ljubljani prekrstili in mu dali ime most tašč (ker so na njem zmaji).

Končno je ta sosed le pripeljal nevesto na dom in do kakih resnih bitk, hvala Bogu, ni prišlo. Suknjič, katerega si je bil sosed kupil, bi bil pa kmalu vsó štreno zmešal. Ko ga je bil prinesel domov, je opazil, da je prevelik. Ženitev in možitev sta namreč tudi dve sredstvi, ki povzročata hujšanje. Naprosil je ženko, naj mu gumbe prešije za par centimetrov. Ona pa da ne, da naj jih mama, ki je tega bolj vajena in ne bo nepotrebné kritike. Mama je prav tako mislila kakor snaha, češ da ima sin ženko, ki naj se odslej za take reči briga. Da bi bil volk sit in koza cela, je odšel sin s suknjičem naskrivaj k šivilji, ki mu je suknjič še nekoliko preveč stisnila, češ saj bo novopečeni možiček gotovo še bolj shujšal.

Pa se je zgodilo nekega dne, da je sin odšel z mamo v mesto. Žena se je spomnila na suknjič in sklenila, da bo kljub vsemu ustregla moževi prošnji. Porezala je gumbe in jih prešila za več centimetrov. Ob neki drugi priloiki, ko je mož odšel z ženko, je pa mama prav tako mislila, češ »ako mu gumbov ne prešijem sama, mu jih ne bo nihče« in preselili so se zopet za kakih pet centimetrov. Obe sta sklenili, da bosta molčali do nedelje, ko bo sin oziroma mož oblekel »zakmašno« obleko.

Ko je v nedeljo ta potegnil suknjič iz omare, sta obe pritekli in se začeli hvaliti, češ »jaz sem ti ga popravila, boš videl, kako lepo se ti bo zdaj prilegel in oblegel«. Mož oz. sin je obe objel ter pohvalil, kako je srečen, ko ima tako skrbno mamo in pridno ženico in ju naprosil, naj bosta tako dobri in naredita sedaj, ko so gumbi na hrbtu, še luknje na hrbtu...

Suknjič je zdaj v muzeju za smeh in kratak čas. Kdor ga želi videti, naj mi sporoči svoj naslov!

J. J.



**Moževa oporoka.** — Mož je bil bolan. Mišlil je, da umira. Pokliče ženo in ji reče: »Johana, ko mene ne bo več, daj trgovino Janezu.« — »Janezu? Pa zakaj Janezu? Franc je bolj moder kot Janez.« — Mož prikima: »No, naj bo. Pa daj avtomobil Henrik.« — »Saj veš, da ga Edvard potrebuje za svojo družino bolj ko Henrik.« — »No, naj bo. Pa ga daj Edvardu. Ga res potrebuje. Toda ne pozabi in daj hišo Marjetici!« — »Oh oče, saj veš, da Metka ne mara biti na deželi! Dajmo jo rajši Karlu!« — Mož se je končno naveličal, zato je stokaje in nevoljen zajecal. »Mama, kdo pa vendar umira? Ti ali jaz?«

**Tega pa ne.** — »Gotovo mi boš potrdil tole: odkar nosijo ženske kratke frizure, včasih že ne moreš več ločiti moškega od ženske.« — »Že, že, toda pleše pa le ne spravi nobena ženska skupaj!«

**V šoli.** — Učitelj: »Že spet si pozabil peresnik, Janezek! Kako pravimo vojaku, ki gre brez puške na vojno?« — Janezek: »General, tovariš učitelj.«

**»Bogastvo.«** — »Nimamo ne avtomobila ne televizije, pa smo vseeno bogati.« — »Potem imate najbrž denar v banki.« — »Tudi tega ne, pač pa ima mamica zlato srce, očka železne živce in babica srebrne lase.«

**Stiki z italijanščino.** — V Portorož so prišli na počitnice s svojimi starši tudi otroci iz različnih krajev Slovenije. Tam so prvič slišali italijansko govorico. Pa se med malčki razvije takle pogovor: »Veš, da »bona sera« ni nič grdega? To se pravi: »Zdravo, tovariš!«

**Odločen mož.** — »Kako je sinoči izpadel pretep med teboj in tvojo ženo?« — »Imenitno! Predno sva končala, je ona priplezala k meni po rokah in kolenih.« — »Tako? In kaj je rekla?« — »Pridi ven izpod postelje, ti strahopetec!«

**Ga bo že prepričala.** — »Jaz ne morem Stanka poročiti, mama. On je brezverec, ne veruje v pekel.« — »Kar poroči ga, ga bova že midve prepričali, da je pekel.«

**Pameten nasvet.** — »Težko sem ti kupil te čevlje, sinko, zato pa delaj čim daljše korake, da ti bodo podplati dalj držali!«

**Oče in sin.** — »Mihec, ko sem bil jaz tako majhen kot ti, nisem mamice nikoli jezil!« — »Zakaj jo pa zdaj?«

**V šoli.** — Med telovadno uro pravi učiteljica učencem, naj sedejo. »Zdaj pa si mislite, da sedite v čolnu in veslate. Torej: ena — dve — ena — dve...« — Vsi otroci razen enega navdušeno vadijo veslanje. »No, Janezek,« pravi učiteljica, »zakaj pa ti ne veslaš?« — »Jaz se vozim z motornim čolnom,« odgovori Janezek.

**Nič hudega.** — »Desni čevlji me nekoliko tišči.« — »To ni nič hudega, ko boste nekaj časa hodili v novih čevljih, vas bo nehal tiščati.« — »Levi pa mi je nekoliko prevelik.« — »Tudi to ni nič hudega, ko se bo usnje zmočilo, se bo skrajšalo.«

**Dragoceni spomin.** — »Kaj pa imate tu v medaljončku, gospa?« — »Šop las mojega moža.« — »Ah, saj vaš mož še živi.« — »Da, samo las nima več.«

**Iznajdljiva.** — Gospa Majarončkova prosi svojega moža za denar za novo preprogo, da bo okrasila svoj dom za družabno prireditve, ki jo bodo imeli čez osem dni. Mož ji ga da. Čez šest dni se prikaže pred svojim možem v krasni večerni toaleti. — »In preproga?« vpraša presenečen. — »Če se bom prikazala v tej obleki, ne bo nihče gledal preproge.«

**Žalujoča vdova.** — »Velikokrat se zgodi,« pravi sorodnik, ki izraža svoje sožalje, »da šele po smrti naših dragih spoznamo, koliko so bili vredni!« — »Da, to je pa res,« odgovori vdova, »niti slutila nisem, da je bil moj mož tako visoko zavarovan!«

**Med sosedi.** — »Ne bodite hudi, ker je moja kokoš zašla v vaš vrt in izključevala mlado solato.« — »O, nič hudega. Moj pes jo je ujel in raztrgal. Tudi vi se nikar ne jezite.« — »Še malo me, ljubi сосед. Ravno prej sem vašega psa povozil z avtom.«

**V delavski baraki.** — »Strašno slabo nava-do imaš! Celo noč smrčiš!« — »No, ali misliš, da je tvoja navada kaj boljša? Vsaki dve minuti sikaš: »Pssst!«!«



## Mali oglasi

(Uredništvo rojakom z vese-  
ljem nudi priložnost, da v listu  
oglašajo. S tem pa ne prevzema  
nase nobene odgovornosti glede  
vsebine oglasov in s tem še ni  
rečeno, da daje obenem tudi  
priporočilo.

Če je rečeno, da posreduje  
uredništvo naslov, to naredi le  
tistim, ki pošljejo kaj za znam-  
ko za odgovor.

Cenik oglasov dobite pri u-  
pravi listu.)

Vdova brez otrok, sredi  
40-ih let, a zelo mladostnega,  
simpatičnega izgleda, vese-  
lega značaja, želi spoznati  
solidnega gospoda v svrhu  
poroke. Ljubim muziko, pri-  
rodo in želim narediti prije-  
ten dom. Naslov posreduje  
uredništvo. (13)

Slovenski hotel **BLED** v  
Rimu (Italija) in penzion  
**DANILA** vam nudita preno-  
čišče in hrano, pa tudi zapo-  
sliitev, če kdo želi. Pišite na  
naslov: Vinko A. Levstik,  
direktor in lastnik, via S.  
Croce in Gerusalemme 40,  
Roma (Italy).

Pošiljamo v domovino vse  
električne aparate, aparate  
za gospodinjstvo, gospodar-  
ske stroje, radioaparate, te-  
levizijske sprejemnike, šival-  
ne stroje, z največjim eks-  
portnim popustom 30%.  
Obrnite se na nas in Vam  
bomo takoj poslali ponudbo:

**EXPORT-IMPORT**  
**SOLBRICH**, 8 München 2,  
Arnulfstrasse 44, Nemčija.

**PREPOROD** — Dimitrij  
Jeruc, 27 rue Longue Haie,  
Bruxelles 5, Belgija, je od-  
prl knjigarno, prodajalno

papirja, starih in novih  
znamk. Priporoča se vam tu-  
di kot zapriseženi tomač in  
prevajavec dokumentov v  
francoščino, srbohrvaščino  
in slovenščino.

## Da jih boste razumeli

je naslov novi Knjižici, ki  
je izšla na Opčinah pri Tr-  
stu. Namenjena je staršem  
in svetuje, kako ravnati z  
mladino v njenih kritičnih  
letih. — Te dni je izšla še  
ena Knjižica, namreč z na-  
slovom »Pismo iz pekla«. To  
je ponatis zgodbe, ki jo je  
pred leti objavljala »Naša  
luč« pod naslovom »Pismo z  
onostranstva«. Prav radi  
smo dovolili ponatis te zgod-  
be, saj bo sedaj podana v  
lepi priročni knjižici. —  
Vodstvo Knjižic napoveduje  
tudi ponatis stanovskih knji-  
žic za fante in dekleta »Kdo  
nam bo povedal resnico« in  
»Da boš vedela odgovor«.  
Knjižici sta zelo koristni  
mladini in sta namreč že  
posli.

## Uredniška pošta

M. M., Essen — Odgovo-  
rimo, ko pošljete kaj za od-  
govor (v znamkah, denarju  
ali poseben kupon za odgo-  
vor).

I. P., Waldeck — Mi po-  
šljamo le naslove, zato je  
pismo romalo v ogenj. Po-  
šljite nam kaj za odgovor.

Vse, ki nam pišejo, prosi-  
mo, da dajo na pismo pra-  
vilno znamke, ker moramo  
sicer v uredništvu plačati  
namesto njih dvakrat znam-  
ko.

## Uprava sporoča

Tisti, ki dobivate list po  
kakšnem poverjeniku, pla-  
čujte ga tudi poverjeniku!

Lepa hvala vsem, ki so v  
zadnjem času poslali kaj  
več kot samo naročnino.

Tiskovni sklad je zbirka,  
ki pomaga kriti stroške, ki  
se s samo naročnino ne mo-  
rejo plačati.

## Naslovi izseljenskih duhovnikov

**ANGLIJA:** Ignacij Kunstelj,  
Offley Road 62, London S.W. 9.,  
England (Tel. RELiance 6655,  
izg. Rilajens).

**BELGIJA:** Vinko Žakelj, rue  
des Anglais 33, Liège, Belgique  
Tel. 04/233910. — Kazimir Ga-  
berc, 19 avenue Louis Empain,  
Marcinelle (Hainaut), Belgique  
(Tel. 07/367754).

**FRANCIJA:** Nace Čretnik, 4  
rue S. Fargeau, Paris 20, France,  
(Telefon MENilmontant 80-68)  
— Ciril Lavrič, 7 rue Gutenberg,  
Paris 15, France, (Tel. BLOmet  
89-93). — Stanislav Kavalir, 17  
rue Claude Debussy, Liévin  
(Pas-de-Calais), France. — An-  
ton Dejak, 33 rue de la Vic-  
toire, Aumetz (Moselle), Fran-  
ce. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue  
du Dauphiné, Merlebach (Mosel-

le), France. — P. Jakob Vučina,  
6, rue de France, Nice (A. M.),  
France.

**NEMČIJA:** Ciril Turk, 42  
Oberhausen-Sterkrade, Mathilde-  
strasse 18, West-Deutschland  
(Telefon 62676) — Ivan Ilko, 43  
Essen-Altenessen, Schonnefeldstr.  
24, W. Deutschland. — Dr. Franc  
Felc, 7 Stuttgart-S, Heusteigstr.  
49/II, W. Deutschland (Tel.  
707970). — Dr. Janez Zdešar in  
Franc Šeškar, oba: Zieblandstr.  
32/II Rgb., 8 München 13, W.  
Deutschland, (Tel. 550296).

**NIZOZEMSKA:** Vinko Žakelj,  
rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

**ŠVEDSKA:** Jože Flis, Gamla  
Nissastigen 65, Oskarström  
(Halmstad), Sweden (Telefon  
035/60086).



# NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence  
na tujem

Začel izhajati 1. 1951

4. številka — letnik 13  
April 1964

Izide desetkrat v letu (vsak mesec razen junija in avgusta).

Dopise za številko, ki izide konec meseca, mora uredništvo prejeti vsaj do 10. v mesecu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu.

Če list naročiš pri upravi, stane na leto 35 šil. ali protivrednost: 70 bfr, 7 NF, 5 h.

gld, 5,5 DM, 900 lir, 12 angl. šil., 10 norv. kron, 7,5 švedskih kron, 10 danskih kron, 20 avstralskih šil., 2 dolarja. List lahko naročiš pri bližnjem poverjeniku ali pa naravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata naslov: „Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec-Klagenfurt, Austria.

Printed in Austria